

Vilnis Talpina Daugiausia Zinių iš Amerikos, Lietuvos ir Kitų Šalių

VILNIS

Už Pastovios Tautos ir Liaudies Laimėjimų Apsaugojimą!

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

VOL. XXVIII, NO. 270

3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ŠEŠTADIENIS, LAPKRIČIO (NOV.) 15, 1947 M.

Telephones: Victory 7325-7326

KAINA 4 CENTAI

Kasdiena-

Yla Iš Maišo Kas Kaltas Venezuos Rojus Apie Reutherio Taktiką

Pagalbūs yla išlindo iš maišo. Didelė didelė y'a. Dėdė Samas tai ne Kalėdų diedukas. Už savo labdarybę Europai jis nori gauti uranumo ir kuo daugiausia jo, nors jis būtų ir afrikoniškos kilmės. Uraniumas tai pamatinė medžiaga atomiškai bombai. Be uranumo reikia ir kitokių rūšių metalų vis tam pačiam tikslui. Čia humanizmas, čia atom-bomba!

Clevelande įvyko Demokratų Partijos jaunųjų klubų konvencija. Tie jaunųjų klubai labiau palinkę prie progreso, negu senimas. Tarp kitko, toji konvencija buvo kalbėta apie aukštą kainų priežastis. Žinote kas aiškino tas priežastis? Nagi išdo sekretorius John Snyder, vienas iš tų biurokratų, kuris labiausia atsakomingas už aukštą kainas. Kainų kontrolė faktinai buvo užmušta, kada Snyder atidūrė žalias šviesas plieno traukti, leidamas pakelti plieno kainas. Tai buvo pradžioje perėmė taisyklė. Tada kainos ir šovė stratosferon. Kuo jis geresnis už Taftų ir kitus republikonų šulius?

Chicagojės Ambrasas Staloinis ir Marcelė Dauderienė prisideda prie "Vilnies" stiprinimo savo gražia šuma. Kiekvienas jų įneša po šimtinę. Tikimės, kad jų pavyzdžių paseks daug kas. "Vilnies" Stiprinimo Fonde jau bus apie pusantro tūkstančio. Tai tik pradžia.

Apie 60 lietuvių bėglių iš Vokietijos nuduodė Venezuolon. Toji Pietų Amerikos respublikoj jie tikėjosi surašyti rojų, bet surado pragarą.

Veikniausia, iš Venezuos bėgs kur kitur.

Lietuvon sugrįžę jie būtų buvę daug laimingesni. Gal tiems ir būtų reikėję atlikti bausmę, bet gyvenimas jų būtų užtikrintas ir naudingas tautai gyvenimas.

W. Reuther, Auto Unijos prezidentas, tapo komercinės spaudos numylėtinis. Ji reklamuoja pirmuose puslapiuose. Jo antikomunistinė isterika pasiekė kakaofonijos laipsnį.

Bet vienas dalykas labai ir labai aiškūs: Jei jo mašina šluoja iš vadovaujantį vietų tokiu unijos budavotojus, kaip Thomas, Addes ir Leonard, tai tu mašina jaučia savo silpnumą ir bijo atleities. Tokia taktika yra silpnumo, o ne stiprumo ženklas.

Federated Press korespondentas praneša iš Buffalo, N. Y., šią istoriją: Tūlas darbdavių organizacijos sekretorius norėjęs išgirsti ką kalba Henry Wallace. Eit ar neit į mitlingą? Na, o jeigu jis kas pematys ir praneš bosams? Tuomet jam jis patenka raudonyj, neistikimųjų tų surašan. Tokių atsitikimų yra tūkstančiai.

Senato karinių investicijų komitetas priskino visai artilerijų šulų. Išrodo, kad aviacijos generolas Meyers jaučias kaip

Gelžkeliečiams Pakelta Algos Ant 100 Milionų Dolerių

Italija Jau Visai Arti Pilietinio Karo

KAIP KARO METU SPEKULIAVO AUKŠTI KARININKAI

Generolas Bennett Meyers Išklampojė Su Sėrais ir Bonais. Kas Toliaus?

WASHINGTON, Lapkr. 14.—Senato karinių investicijų subkomiteto pirmininkas sen. Ferguson pranešė, kad generolas Arnoldas, orinių jėgų komandierus karo metu, bus pašauktas pasiaikinti mūšio išskelti aiškinti skandalų ir korupcijos, sąryšį su kariniais kontraktais. Pasirodė, kad generolas Bennett Meyers turėjęs daug šerų (akcijų) įvairių aviacijos kompanijų, nors savo viršininkams sakėsi neturįs šerų jokios kompanijos. Senato subkomitetas turįs laisšką, kuriame sakoma, kad generolas Meyers pasidarė karo metu nuo vieno iki dviejų milijonų dolerių. Be šerų įvairių kompanijų jisai vedęs plačią spekuliaciją karo bonais. Nuo jo priklausė darymas kontraktų su aviacijos kompanijomis. Generolas Arnoldas kviečiamas paaiškinti ką jis ir kiti aukšti pareigūnai darė kovai su spekuliacija ir graftu. Subkomitetas kviečia liudininkus.

Resignavo Dalton, Izdo Ministras

LONDONAS, Lapkr. 14.—Britanijos izdo sekretoriaus Dalton resignacija sukėlė didelį skandalą. Jisai prisipažino parlamentu, kad išspasakojė dienraščio "Star" reporteriui apie valdžios biudžetą ir naujus mokesčius pirmiau negu visą tą pateikė parlamentui. Jis persiprašė ir už visą incidentą pasidėmė atsakomybę. Churchillas reikalauja, kad visas tas reikalas būtų iširtas. Manoma, kad Daltonas resignavo ne dėl to incidento, bet dėl kitių priežasčių.

Nauju izdo ministru paskirtas Stafford Cripps. Vajaujas Kongresmanas ATLANTIC CITY.—Kongresmanas Dirksen (Illinois) čia pareiškė, kad Amerikos politika turi būti griežta ir žodžiuose ir veiksmuose. Sako, Amerika neeis komunistams pasiekti Atlantiką.

ant žarijų. Karo metu jis buvo prie ribiųjų valdžiųjų kontraktų bižno. Apie jį ir tūlus kitus, veikliausia, išgirsime daug daugiau. Tas tyrinėjimas reikia davesti iki pat galo, neatsižvelgiant į veidus. Amerikos Darbo Federacija siūnčia savo emigracijas Europon telti darbu unijos po Marshallo plano globa. Tas reikišjū jų skaldymą. Europos darbininkai žinos kaip apsaugot savo unijas nuo tų nekvieštų agentų.

L. Prūseika.

Du Britai Gavo Nobelio Dovaną

STOCKHOLM, Svedija.—Du britai mokslininkai gavo Nobelio prizjos—Edward Appleton, radžio bangų ekspertas, ir Robert Robinson, išgarsėjęs chemistas. Jiems bus įteikta piniginė dovaną—\$40,000. Pryžą už literatūrą laimėjo frančyž rašytojas Andre Gide.

Zinios iš Tarybų Lietuvos

MAŽEIKIŲ APSKRITIES NAUJIENOS

Mažeikių apskrities ligoninė, visiškai vokiečiai sumaukinta, jau didžiulį dalimį atstatyta. Ligoninė turi gerą operacijų, pūkių frankius, rentgeno kabinetą. Mažeikių apskrityje šiuo laiku jau veikia dvi veterinarijos ligoninės (Akmenėje ir Mažeikiuose), du zooveterinarijos punktai (Viekšniuose ir Židikuose). Kiekviename valsčiuje organizuotas zoopunktas. Valdžia nesigaliti išvystyti įstaigų organizavimui ir jos kasmet didinamos. Tenka pasakyti, kad tokių įstaigų Lietuvoje buržuazianis laikas nebuvo.

Mažeikių apskrityje paskutiniu laiku žymiai padidėjo mokyklų ir mokinių skaičius. Šiuo metu apskrityje veikia apie 80 pradžios mokyklų su daugiau kaip 7,000 mokinių ir 10 vidurinių mokyklų su daugiau kaip 2,000 mokinių. Mažeikių pramonės kombinato įmonės pasiekė žymią laimėjimą. 10 įmonių žymiai perviršijo metinį gamybos planą. Ypač gausi pasizymėjo apskrities lentpūvės, kurios gamina įvairių statybinių medžiagų šimtams

Palestinų Užmušė Aštuonis Britus

JERUZALĖ, Lapkr. 14.—Žydai teroristai keršija britams visais įmanomais būdais. Du britai policistai nužudyti Tel Avive ir vienas Jeruzalėje. Vakar teroristai metė kelias rankines granatas į vieng Jeruzalės saliną. Sūzeista 28 britų kariai. Haifoj žydai atakavo britų grupę iš mašininių kanuolių. Nužudė penkis. Šis teroras yra žydų atsakymas už nužudymą penkių jų tautiečių perėit trečiadienį.

Talkininkų Lenktynės

Northside Eina Priekyn Sią savaitę smarkiai pažengė pirmyn J. N. B., North Side, Chicago. Atrodo M. Janulienė bus pralenkta sekantį savaitę. A. Dočkienė-Stanevičienė, Cicero, smarkiai lipa ant kulnų J. N. B., North Side. P. J. Puodžiūnas, Roseland, įžengė į ketvirtą vietą. V. Smailštenė, Detroit, atsisotjo į penktą vietą. Ei, Vera, pasukibink! LLD 19 kp. iš trečios vietos nustumta ir šešta. M. Klihna, Springfield, Ill., iš keturioliktos vietos nužengė į septintą vietą. Tas rodo, jog kas rūpinas savo mieste praversti vaju visu šimtu nuosimėję pasekimgai, tam ir sekasi. Šie naujai įstoto į "Vilnies" vajuos talkininkų eiles: M. Karsokienė, Cleveland, Ohio; J. Skeberdytė, Chicago, Ill.; A. Mockienė, Chicago; Mitchell, Bend, Ill.; J. Dajoutas, E. St. Louis, Ill.

Yra eilė vadininkų, kurie dar vis stovi toj pačioj vietoj su mažai punktu. Draugai, dėkite visas pastangas, kad nepasiliktumėt su tiek punktu kaip dabar. D. Petrauskas, Cleveland, S. Skerton, St. Louis, Mo.; S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.; J. Julius, Moline, Ill.; M. Tvaska, Dearborn, Mich.; M. Girdžiūviene, Collinsville, Ill.; J. Casko, Chicago, Ill., nestidujama. Nejaugi pasiliksite su tiek punktu? Įdėkite daugiau laiko dėl gavimo naujų skaitųjų.

Dar yra eilė draugų, kurie pirmiau dirbdavo laike vajuos, bet dar neturime "Vilnies" talkininkų sąrašo. Praršome visų kolonijų draugus stoti į tą taip svarbų ir garbingą darbą.

M. Janulienė, Detroit, Mich. 1,740 J. N. B., North Side, Chicago, Ill. 1,256 (Tąsa 2-ram pusl.)

Lucas Illinois Gubernatoriaus Vieton?

WASHINGTON.—Spaudos konferencijoj prezidentas Trumanas buvo paklaustas, ar jis norėtų, kad senatorius L.ucas būtų demokrātų kandidatas į Illinois gubernatorių. Prezidentas atsakė, kad tuo reikalu su Lucas'u ne-ikalbėjo. Bet jei sen. Lucas to nori, prezidentas jį remtų.

MARSEILLE FAŠISTAI PUOLE KOMUNISTŲ CENTRĄ

Italijos Darbo Konfederacijos prezidentas Di Vittorio įspėjo

MARSEILLE, Frančuzija.—Poitinė atmosfera basiai įkaitusi. Fašistai apsaudė komunistų hedkveterį, kur vyko komunistų vadų pasitarimas. Niekas, betgi, nebuvo užmuštas. Tarpe fašistų ir kitokių visuomenės ismatų gali kilti ginkluota kova. Centralinė darbo unijų taryba įsakė sulaukyti darbų kelioms valandoms, kada įvyks laidavimas vieno užmušto darbininko. Jūrveivių streikas išsiplėtė Vidurmečio jūros uostuose.

Sprogimas Eksperimentinėje Karo Įmonėje

AVYLESBURY, Anglija, lapkr. 14.—Pracitų natkį šia apylinkė sukūrė smarkus sproginas, įvykęs karinių pabūklų tiriamojėje įmonėje. Kiek užmušta ant vietos dar nežinoma, nes buvę pastatai ilko tik kruva griuvėsių. Sūzeistaisiais užpildytos dvi ligoninės.

Įmonėje buvo gaminami naujoviški, raketinio tipo ginklai. Joje dirbo būrys buvusių Hitlerio mokslininkų, kurie tas pareigijas karo metuėjo Kiel, Vokietijoje. Jie nemani prieš pat karo pabaigą buvo pagaminę mirtingiausius pabūklus, žinomu po vardu "V-1" ir "V-2". Šiuom laiku jie panašius pabūklus gamino ir "gerino" Anglijos "socialistiniai" vyriausybė.

Įmonėje, kaip vokiečiai, taip ir anglai dirbo po vadovybę nacijų mokslininko Dr. J. Schmidt.

2 Gelžkeliečių Brolijos Daug Laimėjo Chicago, Lapkr. 14.—Gelžkeliečių kompanijos sutiko pakelti algos narius dviem brolijų (unijų)—traukinių personalui ir konduktoriams.

Sios brolijos turi 200,000 narių. Iš viso, per metus, jų algos padidė \$100,000,000. Alga už daro valandą padidinta 15% centų. Kompanijos derybos su brolijų atstovais prasidėjo 7 d. spačio ir baigėsi šiandien. Unijntai jaučiasis atsiekę pagalbę.

Admirolas Denfeld

WASHINGTON, Lapkr. 14.—Prezidentas Trumanas paskyrė admirolą Louis E. Denfeld vadu jūrinij operacijų. Jisai pakeis admirolą Chester Nimitzą.

Ši vieneta Liaivyne yra lygi Arbijos štabo vadui. Admirolas Denfeld, ligi šiol, buvo komandieras Pacifiko Liaivyno.

MARSEILLE FAŠISTAI PUOLE KOMUNISTŲ CENTRĄ

Italijos Darbininkai Griežtai Reikalauja Likviduoti Fašistų Organizacijas

ROMA, Lapkr. 14.—Darbininkai susstreako šiuose didmiesčiuose: Milane, Genoa, Turine, Ferrara provincijoj susstreako farmu darbininkai. Bari susstreakavo daktarai. Visoj šalij paskelbtas goso darbininkų streikas. Milane mirė nuo žaizdų gavo fašistų mičijos generolas Ferruccio Gatti. Italijos Darbo Konfederacijos prezidentas Di Vittorio įspėjo

MARSEILLE, Frančuzija.—Poitinė atmosfera basiai įkaitusi. Fašistai apsaudė komunistų hedkveterį, kur vyko komunistų vadų pasitarimas. Niekas, betgi, nebuvo užmuštas. Tarpe fašistų ir kitokių visuomenės ismatų gali kilti ginkluota kova. Centralinė darbo unijų taryba įsakė sulaukyti darbų kelioms valandoms, kada įvyks laidavimas vieno užmušto darbininko. Jūrveivių streikas išsiplėtė Vidurmečio jūros uostuose.

Reutherio Mašina "Darbuojasi"

ATLANTIC CITY, Lapkr. 14.—Walter Reuther, kurio vadovaujama frakcija kontroliuoja automobilijų darb. unijos konvencija, tęsia savo "liniją". Iš 22 Pildomosios Tarybos narių Reutheris kontroliuos 18. Opocijiz sudarys tik 4 asmenys. Chicago distrikto direktorius Joseph Mattson taip pat neteko savo vietos. Reutherio mašina iširško Duane Greathouse (Chicago distrikte yra 66,900 narių.)

Pasikalbėjime su spaudos atstovais Reuther pareiškė, kad jis nesivarys už algų pakėlimą. Jami rūpės, kad kainos būtų žemesnės. Auto darbininkų unija turi virš 900,000 narių.

Kaip Kur Europoj Bus Badas

WASHINGTON, Lapkr. 14.—Specialis Atstovų Buto komitetas dėl pagalbos užsienietį šiandien raportavo, kad tūlose Europos vietose žmonėms teks baduoti, nors iš Amerikos ir britų pasigūta 570 milijonų bušelių grūdų. Varde komiteto kalbėjo kongresmanas Herter (Massachusetts). Jis tačiau nenurodė tas vietas, kurioms gresia bado pavojus.

Paminklas Atombombos Aukoms

TOKYO.—Mažoj salelėj Ninošima pastatytas paminklas atombombos aukoms. Paminklo atidarymo ceremonijose dalyvavo keli tūkstančiai žmonių.

VILNIS

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$3.75, Chicago \$9.00, six months \$4.75; Canada \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$10.00, six months \$4.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$2.00, six months \$1.75, outside of Chicago one year \$2.80, six months \$1.50.

Advertising rates on application. 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill. Phone VICTORY 7825-7328

Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

Kam Tokia Tyla?

Filipinuose eina rinkimai senato narių. Varžytinės eina tarp "Liberalų Partijos", kurios galva Roxas laike karalo kalė Japoniją, ir Nacionalistų Partijos. Roxas dabar yra šalies prezidentu ir jo partija laimi daugumą.

Laikę rinkimų kampanijai jau 39 žmonės užmūsti. Iš to galima spręsti kaip "demokratizingai" vedama rinkimų kampanija. Bet Amerikos komercinė spauda veikia žodžio nesako apie terorą Filipinuose. Kuomet Italijoje užvakar fašistai nužudė 3 unijistus ar komunistus, ir minia žmonių keršto apimta apdaužė fašistų buveinę Milane, tai spauda suriko nesavū balsu apie "raudonųjų terorą", nors teroras buvo fašistinis, o ne komunistų.

Filipinuose, ne didelę šalį, renkant 24 senatorius, užmušta 39 žmonės, tai nėra teroras, ypač kad laimi reakcininkai, kurie laike karo ejo su Japonija. Jei laimėtų pažangesni, gal ir čia būtų surastas teroras.

Laisvė Ne Visiems

Cincinnati irgi neleidė Henry Wallace kalbėti Universiteto Auditorijoj. Tai jau trečias universitetas taip padarė. Pirmiausia California Universiteto viršininko neleidė, dėlto Wallace kalbėjo ant gatvės, Berkeley mieste. Paskui tai patį padarė Johns Hopkins Universiteto viršininkai Baltimore, Md. Dabar ir Cincinnati neleidžia kalbėti mokyklos salėje.

Kada atvyksta kokis pleperis su kokia paika "teorija", tai gauna universitetų sales kalbom, kas kita kuomet žmogus kalba apie svarbiausius, galima sakyti gyvybinius šalies dalykus—prieš naują karą, kuris grumuoja visai žmonijai pavojum. Žodžio laisvę kur nerbuoja draudimais, tai technikiniai varžoma. Ir tai daroma ne vien su Wallace. Tas dažnai pasikartoja.

Wallace kalbų labai atydziai klausosi minios žmonių. Jis kalba apie tai, kas žmonėms šiuo tarpu labiausia apeina. Ji sa labai nepageidaujamas kalbėtojas dabartinėi administracijai Washingtono.

Teisių Gynimas

Lapkričio 22, Chicago, Hull House, prasidės konferencija Civilių Teisių gynimui. Šiuo tarpu tai yra labai svarbus reikalas. Kaip O. John Rogge, buvęs generalio prokuroro pagalbininkas iškėlė aikštėn, Teisingumo Departamentas planuoja atakas ant komunistų ir kitų progresyvių.

Tokios atakos jau vedamos prieš pažangesnius Valstybės Departamento tarnautojus. "Daugelis jų pavartyta iš darbo. Juos stoji ginti buvę žymūs Roosevelt valdžios žmonės, kaip Thurman Arnold. Užsimota visa eilė darbo unijų darbuotojų departatoju.

Civilių teisių gynimo konferencija planuoja didesnę veikimą atmušimui tų atakų, to neigimo mažumų teisių.

Tas darbas reikia remti visais galimais būdais. Tik kovodami žmonės gali savo teises apginti.

Liudžiai Nuostolis

New Yorke mirė Cacchione, miesto tarybos narys, komunistas. Jis buvo labai veiklus žmogus, darbo žmonių reikalų gynėjas. Kaip dienraštinis "Laisvė" rašo: "Jis buvo pirmas komunistas išrinktas į New Yorke miesto tarybą. Išrinktas tris sykius ir kiekvieno sykiu padėjusiu balsų kiekiu. Miesto taryboje

jo užsilaikymas, kaip liudija net jo politiniai oponentai, darė garbę jo partijai, jo draugams. Nebuvo praleista nė viena proga, kad Peter Cacchione nebūtų pakėlęs balsu už darbo žmonių interesus".

Jų mirtis New Yorke darbo žmonėms padarė didelį nuostolį. Jie neteko gero savo reikalų gynėjo, darbuotojo miesto taryboje.

Didėja Nerimas

Francūzijoje ir Italijoje kyla didesni streikai, demonstracijos ir kai kur kyla susirėmimai. Priežastys to yra berods šios:

De Gasperio ir Ramadiero valdžios nori gauti iš Amerikos pinigų. Jiems betgi statoma sąlygos: jie turi slopinti streikus, nuslopinti darbo unijų ir komunistinį judėjimą. Jie taipgi turi savo šalies ekonomiką pritaikyti kaip reikalauja pinigų žadėtojai.

Ekonominė žmonių būklė tose šalyse bloga, o bandymas vykdyti Washingtono "patarimus" ją dar blogina. Darbo žmonės abejojasi šalyse dėlto ir subruzd.

Amerikos spauda smarkiai rėkia prieš "raudonąjį terorą", bet iki šiol, bet Italijoje, terorą veda fašistiniai elementai. Minios žmonių tik atsako į tą terorą.

Amerikos komercinės spaudos riksams apie terorą turi tikslu ir paveikti į Kongresą, kad jis pravestų kariuomenę planą.

Italijoje ir Francūzijoje darbininkų kovas sukeliu tų šalių valdžių bėdinga politika, kuri nesistengia darbo žmonių būklę pakelti, bet visas pastangas deda pati save išsilaikyti. Gavimu iš Amerikos pinigų taipjau nebus būklė pataisyta. Pini-gali vyriausia bus naudojama valdžių išlaikymui, reakcijos Europoj stiprinimui, kad "sulaikyti Sovietų įtakos plitimą".

Ir pravedus Marshallo planą tad kovos nesustos, nes jų priežastis nebus panaikinta.

Tuogi tarpu Amerikai tas planas brangiai atsisė. Mes turėsime sudėti bilijonus dolerių palaikymui valdžių, kurių jų pačių žmonės nori nusikratyti.

Sprendžiant iš Italijos komunistų vado Togliatti pasakymo spaudos atstovams, tos darbininkų kovos gali išsiplėsti iki didelio ir griežto laipsnio.

O tai dėlto, kad joms sulaikyti naudojami ne tos priemonės. Slopinimui judėjimo nesumazinama žmonių alkis ir skurdas. O iki tai bus, nesiliaus kovos.

Kas Kaltas Už Brangumą

Specialė Atstovų Buto Komisija Užsienio Gelbėjimo reikalams spėja, Trumano administracijos planai skirti bent 20 bilijonų dolerių gelbėti kitas šalis (reakcines jų valdžias) pavojingai pažeis šalies ekonomiką.

Komercijos Sekretoriaus Harrimano paskelbimas, kad tos išlaidos daugiausia teks iš taksų padengti, rodo, kad taksai bus žymiai padidinti.

Kita kongresinė komisija, kuri susideda iš republikonų, kaltina Trumano administraciją už kainų aukštumą. Ji sako, Marshallo planas, siuntimas užsienin bilijonų dolerių ir visokių reikmenų, verčia kainų kylimą.

Suprantama, republikonų kalbos ir kaltinimai daroma su išrovkavimu, kad paruošti sau dirvą 1948 metų rinkimams.

Kaltinime tačiau yra tiek pamato, kad Europos gelbėjimas ne tais būdais, kurie tikrai pagelbėtų, blogina namie ekonominių gyvenimą. Taipgi kainų kilimo atsakomybė puola ant Administracijos, bet ne iš tos priežasties, kaip republikonai kaltina.

Panaikinimas kainų kontrolės davė progą kainas kelti, už kontrolės panaikinimą, sakoma, daugiausiai atsakingas Iždinės Sekretorius Snyder, St. Louiso bankieris.

Tų kongresinių komisijų išstojimas prieš Administraciją rado, kad Marshallo planas nebus lengva praveisti Kongrese. Specialė Kongreso sesija susaukta, vyriausias tam tikslui, prasidės šio mėnesio 17 dieną.

Po Penkerių Metų Lietuviai Repatriantai Grįžta Iš Belgijos

Aleksandras Garbenis

Rugsėjo mėnesio pabaigoje iš Belgijos į Tarybų Lietuvą atvyko grupė lietuvių, kurie Vokietijoje amerikėnės okupacijos išvietintųjų asmenų lageriuose buvo užverbuoti darbei Belgijos anglies šachtose.

Sugrįžusieji pasakoja apie nepaprastai sunkias darbo sąlygas Belgijoje, apie be teisišką padėtį, kurioje tenai randasi išvietintieji asmenys.

Prieš mane 24-metis jaunas lietuvis Bronius Savičius. Jo tėvai Rokiškio apskrityje valstiečiai. Vokietėnės okupacijos metais Bronius dirbo Kaune sėferiu. Jį, kaip ir daugelį kitų, grąšindami išvežti į katorginius darbus Vokietijoje, privertė įstoti į taip vadina-mą "vietinę rinktinę", kurią vadovavo vokiečių statylininkas Plechavičius. Kada hitlerininkai pamatė, kad "vietinės rinktinės" kareiviai nenusitėkė kariauti prieš tarybinę kariuomenę ir greičiau nusitėkė išstoti prieš pačius vokiečius, jie šiuos būrius nuginklavo ir išvežė žmones į Vokietiją darbams. Dalis karininkų nuejo tarnauti vokiškojo kariuomenės. Bronius, pa-puolęs į Vokietiją, statė aerodromą ties Nuernbergu.

Kada į Bavariją įžengė Amerikos kariuomenė, Bronius perkėlė į išvietintųjų asmenų lagerį Ansbache. Šiame lageryje jau šeimininkavo Plechavičius "rinktinės" karininkai, tarnavusieji hitlerinėje armijoje. Šio lagery, kuris randasi Hindenburgo vardo karinėmis, komandantu buvo paskirtas kapitonas Sukys, kuris vos tesusėjęjo pakeisti hitlerinio karininko kostiumą "iunrinii" kostiumu.

Sukys ir jam panašūs darė visa, kas galima, kad sukliudytų lietuviams sugrįžti tėvynėn. Jie įtikinėjo Savičių ir kitus, kad visi lietuviai, tarnavusieji Plechavičiaus "rinktinėje", tarybų valdžios skaitomi kaip "kariniai nusikaltėliai", ir geriausiai atveju, sugrįžtė tėvynėn, bus "išvežti į Sibirą".

Kada amerikėnė valdžia pradėjo vykdyti lageryje "k skyring", t. y., valymą tikslu pašalinti iš lageryo karinius nusikaltėlius, pasislėpusius po išvietintųjų asmenų skraiste, Sukys buvo iš lageryo pašalintas. Tačiau, po keleto dienų, jis jau pulkavo juodoje uniformoje taip vadinamųjų pagalbinųjų batalionų, kuriuos amerikėnai organizavo apsaugos tarnybai eiti iš išvietintųjų asmenų tarpo.

Praėjus kiek laiko, Savičius perkėlė į kitą lagerį Eberdorfe. Ir čia vyvoro toks pat fašistinis režimas, ir čia taip pat apie grįžimą į tėvynę nebuvo galima ne tik kalbėti, bet ir galvoti.

Šio lageryo komandantu buvo buvusis lietuviškos kriminalinės policijos viršininkas, prie vokiečių tarnavęs gestape, Jonas Kilkaitis. Kokią valdžią turėjo lagerių komandantai, galima spręsti pagal Savičiaus pasakotą atsitikimą.

Eberdorfo lageryje esantys lietuviai nustatė, kad Kilkaitis ne tikai politinis, bet ir kriminalinis nusikaltėlis. Jis sistematiškai pasisavindavo daiktus, kuriuos UNNRA atsiųsdavo išvietintiesiems asmenims. Kada kilo klausimas apie jo pakeitimą, pasirodė, kad tai negalima pasiekti. Amerikos karinė administracija nesutiko jį pakeisti kuo nors kitu. Tada visi perkeltieji asmenys protestuodami išėjo iš lageryo ir atsiskė į jį sugrįžti. Taip Kilkaitis ir nebuvo pakeistas. Lagerį gi prisiėjo uždaryti.

Savičius puola į naują lagerį, Vaidene, kuriame vyksta lietuvių verbavimas į Belgijos anglies šachtas. Atliekančių verbavimą asmenų žadėjimais, lietuvius laukia žemiškas rojus. Pūkūs butai, geras uždarbis, senatvė—pensijos, o pakol kas išmokėjimui patogiomis kainomis galima įsigyti dviratį, motociklą ir visokių kitus daiktus.

Sukvalifinti žmonės, jų tarpe ir Bronius Savičius, važiuoja į Belgiją. Kas gi pasirodė ištikimų? Nepakeliamai sunkios darbo sąlygos, pasibaurėtas elgesys su dirbančiais, jokio rūpinimosi su šeimomis, pusbadis maisto davyms, medicinos pagalbos nebuvimas, ligos arba nelaimingi įvykio atveju administracija duoda nežymų pašalpą, kad jau iš jos niekaip nepragyvensi. Savičius pasakoja apie vieną baisų atsitikimą. Žmona ir kūdikis vieno latvio, sunkiai sužaloto dirbant šachtose, puolė upėn. Jie negalėjo išgyventi iš gaunamos pašalpos, ir nelaiminga moteris vietoje lėtos bado mirties pasirinko tragišką išėjimą. Savičius ir kiti lietuviai dažnai kalbėdavosi su lenkais, dirbusiais Belgijos šachtose jau po keletą dešimčių metų. Ir juos taip pat smuiliojo apgaulingais pažadais apie nuosavus namelius, apie gerą pensiją senatvėje ir tt. "Grįžkite į tėvynę, kol dar jūs jauni ir sveiki," kalbėjo jie.

Savičius taip pat kalbasi su belgais darbininkais, kurie iš pradžių labai įtartainai žiūrėjo į naujai atvykusius lietuvius ir latvius. Belgai neatsilaikys, o tuomet komunistai įsivysia.

TALKININKŲ LENKTYNĖS

Table with names and numbers: Dočkienė-Stanevičienė, Cicero, Ill. 928; P. J. Puodžiūnas, Roseland, Ill. 751; V. Vistaltnė, Detroit, Mich. 731; L.L.D. 19 kp., Chicago, Ill. 708; M. Klika, Springfield, Ill. 662; A. Bernot, Los Angeles, Calif. 594; K. Stukienė, Marquette Park, Chicago 543; J. Mažeika, Chicago, Ill. 499; X. Grand Rapids, Mich. 496; P. Sprindis, Kenosha, Wis. 434; K. B. Karosienė, San Francisco, Calif. 334; M. Rulienė, Rockford, Ill. 308; F. Kontenis, Rochester, N. Y. 302; P. Baltutis, Chicago, Ill. 301; G. Malis, Gary, Ind. 295; M. Karskodytė, Cleveland 280; J. Skeberdytė, Chicago 266; T. Russ, Grand Rapids, Mich. 224; M. Smitrevičienė, Romulus, Mich. 210; K. Lavidanskas, Rockford, Ill. 197; L.L.D. 218 kp., Michigan 196; J. A. Paulauskas, Waukegan 168; J. Rubas, Burton, O. 163; A. Pauliukaitis, Cicero, Ill. 126; W. Mitchell, Bend, Ill. 120; P. J. Martin, Muse, Pa. 112; J. Daujotas, E. St. Louis, Ill. 112; J. Zaleckas, Sheboygan, Wis. 112; A. Mockienė, Chicago 108; L.L.D. 22 kp., Cleveland, Ohio 84; L.L.D. 187 kp., Jackson Park 72; E. Strazdas, Chicago, Ill. 72; J. Casco, Chicago, Ill. 70; M. Girdžiūnienė, Collinsville, Ill. 70; F. Bauza, Cleveland, Ohio 70; J. P. Stanley, Chicago, Ill. 60; M. Tvaska, Dearborn, Mich. 56; J. Julius, Moline, Ill. 56; S. Kuzmickas, Shenandoan, Pa. 56; S. Skerston, St. Louis, Mo. 56; K. Ytiss, Milwaukee, Wis. 56; D. P. Levakich, Pittsburgh, Pa. 56; D. Petrauskas, Cleveland, O. 49

Viso 14208 Pernykščio vajuas iki šio laiko dar vis nepavejama. Tai būtų galima padaryti, jei daugiau stotų vajuas darban. Prašome visus skaitytojus padirbėti.

"Vilnius" Adm.

nesuprato dėl ko tie žmonės nesugrįžta į savo nu hiterininkų išlaisvintą tėvynę. "O paskiau," kalba Savičius, "jie pamatė, kad mes tik apgalieinti pėstininkai lietuvių liaudies išdavikų rankose, pardsidavusiu užsienio eksploatatoriams.

Belgų darbininkai pasasakoja sukvailintiems žmonėms visą teisybę apie jų naują atsikuriančią valstybę, ir visokiems būdais įtikinėjo juos grįžti tėvynėn.

Savičiaus galvoje sūbrendo mintis grįžti į namus. Bet pasirodė, kad tai ne taip lengva įgyvendinti. Vinteršlako šachtų administracija nenorėjo netekti pigios darbo jėgos, ir todėl, kada Savičius pareiškė apie savo norą grįžti į tėvynę, jam priminė apie pasirašytą kontraktą ir nurodė, kad už sauališką išėjimą iš šachtų jį uždarys į konclegerį. Bet tas nesustabdė Savičių. Po daugelio gudrybių Savičiui pasisekė aplankyti tarybinę atstovų repatriacijos reikalams ir sužinoti visas sąlygas dėl sugrįžimo tėvynėn ir taip toliau.

Po nekuriu laiko Savičius, metęs visus savo daiktus, slapta su grupe draugų apleidžia Belgiją.

"Kada jau buvome tarybiniam gairai vyvėje ir ruošėmės išplaukti," pasakoja Savičius, "netikėtai pasirodė Belgijos valdžios atstovai, kurie pradėjo mus

įtemptai klausinėti ar tikrai mes savo noru išvažiuojame iš Belgijos. Šis apgaulus apklausinėjimas, kuris daugiau priminė kvotą, vyko tokiuje dvasioje, kad mes, repatriantai, buvome tikri, jog iš Belgijos mus neišleis, ir kad belgų valdininkai nustato tikrai mūsų "nusikal-timo" laipnį paskirti bausmė.

"Tiesa, tarpe mūsų neatirado nė vieno, kuris būtų garbingai neišlankęs šio paskutinio bandymo. Aš prašau jus," pareiškė Savičius mūsų pasikalbėjimo pabaigoje, "praneškite mano draugams ir pažistamiems Belgijoje, kad aš jau namuose gimtajame Kaune. Ir su manim kartu mano draugas Jurgis - Kristopaitis, praėjęs taip pat šį sugrįžimo į tėvynę kelią. Tenai, Belgijos šachtose, pasilikio dar tūkstančiai lietuvių, nuo kurių slepia teisybę. Jie nežino kas dedasi dabar jų mylimoj tėvynėj—Tarybų Lietuvoje."

Gub. Warren Kandidatuos

SACFAMENTO, Kalif., Lapkr. 14.—Kalifornijos gubernatorius Warren sutiko būti kandidatui į JAV prezidentus, jeigu jį nominuotu.

Jisai, tačiau, pareiškė, kad kampanijai vesis tik Kalifornijos valstijos ribose. Jis sako nesirūpinęs gauti delegatų iš kitų valstijų.

Mokslas Menas Literatura

Moksliniai Faktai

Atmosferoj Dar Yra Daug Ko Netyrinėto

Mokslas yra pasiekęs tokių laipsnių, kad mes žinome gan smulkmeniškai apie visata, mes žinome apie įvairias sistemas, kurios aplink kiekvieną žvaigždę sukasi lyg žemė ir kitos planetos aplink saulę. Mes per astronomijos mokslą esame pasiekę tą laipsnį, kad žinome ir esame tiksliai apskaičiavę dangaus kūnų kelius, galime tiksliai apskaičiuoti kada ta ir ta planeta bus ten ir ten ir tt.

Mes, aišku, tokiu būdu turėtume žinoti daugiau apie pačios žemės artimiausias visatos dalis, bet kaip keitai tai nesakmėtu, nedaug ko yra žinoma apie oro sluoksnius aukščiau 40 kilometrų.

Bet tuos faktus mes turime žinoti dėl labai praktiškų sumetimų, nes aviacija tiek vystosi, kad netoli tie laikai, kuomet didžiuliai orlaiviai kaip garvežiai trauks ilgas eiles sukabinėtų bemo-torinių lėktuvų, kitais žodžiais, turėsime orinius traukinius. Ir jie keliaus daug didesnę aukštumoje, negu dabar keliauja keleiviniai orlaiviai. Mes taipgi rengiamės prie visokių raketų principo skraidomų mašinų.

Tas viskas reikalauja geresnio atmosferos žinėjimo, negu turime dabar. Mokslininkai, atkreipdami savo žvilgsnius į tolius, pražiūrėjo, kad mažai yra žinoma apie tuos oro sluoksnius.

“Oro Jūrininkai”

Senieji jūrininkai, Skandinavijos vikingai ir vėliau Kolumbas, tiek žinojo apie okeanus, kad jie galėjo mažiaud numatyti audras, žinojo jūros srovės ir kitus ypatumus. Bet dabartiniai “oro jūrininkai”, lakūnai ir inžinieriai, kurie darbuojasi prie geresnio oro kelavimo tobulinimo, skundžiasi, kad mokslas jiems neduoda pakankamai žinių apie atmosferą, jau nekalbant apie stratosferą.

Zmogus kol kas yra pasiekęs tik apie 14 mylių aukštį, kas reikią mažiaud negu pusę stratosferos. Prieš mokslininkus dabar stovi uždavinys suteikti aviacijai detaliskas žinias apie oro sluoksnius iki mažiausia 100 mylių aukščio.

Sakydami, kad tie viršutiniai sluogsniai darbus mokslininkams nežinomi, tuomi nesakoma, kad visai nežinomi. Visa eilė faktų, kaip antai, apie spaudimą, tirštumą ir kitus yra žinomi. Bet dar daugiau lieka nežinomi. Kokios ten oro srovės? Kokio stiprumo au-dros? Kokia šviesa? I tuos visus klausimus mokslas turi atsakyti.

Iki paskutinio šimtmečio

pabaigos buvo manoma, kad atmosfera yra gan paprastas dalykas, kad oras, kuris yra tirštesnis prie žemės, laipsniškai darosi vis retesnis, kol išnyksta į beorį visatą, ir kad kuo aukštyt, tuo darosi šalčiau.

Bet dabar mokslininkams žinoma, kad tai yra tik dalinis tiesos. Tiesa, kad aukštyt oras eina retyt, bet ne lygiai laipsniškai. Po tam tikrų retesnio oro sluogsnių prasideda tirštesnis. Kur jie yra? Koks jų storis? To būtinai nori žinoti aviacijos tyrinėtojai.

Tas pats su temperatūra. Sužinota, kad virš kai kurių šaltų sluogsnių didelėje aukštumoje vėl prasideda šiltesnis, kurie pereina į dar šaltesnius. Ir tą būtina žinoti.

Kitu žodžiu, kas yra būtina, tai atmosferos planas. Mokslininkai dabar pripažįsta, kad jie žino apie oro sluogsnius mažiau, negu Kolumbas žinojo apie Atlanto Vandenyne.

Trys Oro Sferos

Atmosfera dalinasi į tris vyriausias sferas.

Pirma yra taip vadinama troposfera, pati žemiausia sfera, kurioje mes gyvename. Ta sfera yra apie 5 mylių storio (aukščio) prie asigalių ir 10 prie pusiaujo. Šis sluogsnis yra labiausiai keičiantis savo temperatūra, nes į jį paveikia saulės spindulių įsilydyta žuė. Aukštesniuose sluogsniuose temperatūros skirtumo tarp metų laiku, tarp žiemos ir vasaros, visai nėra.

Taipgi šis sluogsnis, ši sfera yra labiausiai nepastovi oro judėjimo atžvilgiu, nes čia visokie oro judėjimai (kuriojus vadiname vėjais, audromis, uraganais, ciklonais ir tt.) priklauso nuo žemės ir vandenynų įtakos.

Tuo tarpu aukštesniuose sluogsniuose, kaip yra žinoma, tam tikri oro judėjimai yra pastovūs, oro srovės juda pastoviai linkme ir vaga, lygiai kaip šalios ir šiltos srovės žemės vandenyuose.

Antra sfera yra Tropopausa, plonas sluogsnis, kuriame temperatūra laipsniškai darosi šaltesnė.

Trečia, virš Tropopausos, yra stratosfera, kuri yra nuo 7 iki 50 mylių sturumo. Ir stratosferoje temperatūra yra kuo aukštyt darosi vis šiltesnė, o ne šaltesnė, kaip kadaise manė mokslininkai. Toj sferoje vėjai yra pastovūs ir silpni. Stratosferos sluogsniai buvo pasiekti balonais. Kaip jie pranešė, dangus ten atrodė tamsiai fioletinis, kartais pilkšvai juodas. Iš žemės dangus jiems atrodė mėlynas, nes apatinėse sferose yra didelis kiekis tam tikrų dulke-

Judžių aktorai Pat Somerset, Edward Arnold ir Walter Pidgeon kalbasi su jūrininkų unijos (AFL) prezidentu Harry Lundeberg (antras iš dešinės).

Kalbos Kampelis

AMERIKOS MIESTAI IR LINKSNIIVIMAS

Reikia pripažinti, kad mūsų šalies miestų pritaikymas prie lietuvių kalbos linksniavimo yra nelengvas ir painus uždavinys. Pilnų viską apimančių nuostatų, kaip tai savaime aišku, negalima paduoti. Visgi, prie tam tikrų tendencijų verta sustoti.

Lietuvoje Amerikos miestų ir kitų vietovių vardai, kaip ir vardai visų kitų užsienio šalių, rašomi fonetiškai. Ten rašoma Niu Jorkas, Čikaga, Klivlandas, Milvokis ir tt.

Tą rašybą, aišku, Amerikos lietuviai vargiai gali priimti. Gyvendami šioje šalyje vietinių miestų ir vietovių vardų rašymas kitaip negu angliškai kalbančių sudarytų daug kėblumų. Mes manome, kad kiekvienas sutinka, kad tuo atsitikiamu (kaip ir atsitikime vardu) turime laikytis originalės rašybos.

Gerai. Bet tada reikia laikytis šio tokio konsekvėntiškumo.

Jeigu mes nenaudojame fonetiškos rašybos, nenaudokime jos visai Amerikos ir kitų angliškai kalbančių šalių vietovardžių atžvilgiu. Jeigu mes rašome Los Angeles, Milvauke, rašykime visuomet ir Chicago (arba bet Chicago), o ne Čikaga. Reikia laikytis nuoseklumo. Jeigu mes fonetiškai “sulietuviname” Chicago į “Čikaga”, mes turime tą patį padaryti ir su Milvauke, kuris taps “Milvoki” (arba “Milvuoki”). Cicero, sakysime, turėtų tapti “Sisero”, Worcester taptų “Vuster”, ir tt.

Kada mes sakėme, kad fonetinė rašybą (kuri vartojama Lietuvoje) mums nepaprastiška, tai ne išnešant iš principo. Taisyklingsiausiai ir labiausiai pageidautina būtų, jeigu Amerikos lietuviai galėtų pasiekti bendrinę lietuvių kalbą ir rašybą ant 100%, net rašant Amerikos vietovardžius. Bet, kaip sakėme, jau nėra

ly, kurios išduoda mėlynus ir fioletinius saulės spindulius. Bet tų dulkių mažiau yra stratosferoje.

galimybių ir vilties, kad Amerikos lietuvių spauda prie to grįžtų. Perdaug kėblumų stovi kelyje.

Tad, jei sakome, kad fonetinės rašybos reikia atsisakyti Chicago atžvilgiu ir nerašyti Čikaga, tai tik dėl to, kad neverta “fonetinti” vieną miestą, kai to nesilaikoma daugumos atžvilgiu. To reikalauja nuoseklumas.

Linksniavimas

Bet kaip su linksniavimu? Kaip su galūnėmis? Čia mes susiduriame su vienu painiausiu klausimu.

Kai kurių vietovių vardai lengvai išsiriša. Jeigu angliškas vietovardis baigiasi priebalsiu, mes paprastai pridėdame lietuvišką galūnę “as” arba “is” ir kriukis baigtas. Ir mes linksniuojame. New Yorkas, Clevelandas, Detroitas, Worcesteris ir kiti nėra problemos. Kur pridėti “as” ir kur “is” lietuvis dažniausia nujaucia iš paties žodžio skambėjimo. Brooklynu pats savaime prašo “as” galūnės ir jis tapo Brooklynu, bet Worcester prašo “is” galūnės ir tapo Worcesteris.

Problema yra su tais miestais, kurie baigiasi balsėmis, kurios lietuvių kalboje nesilinksniuoją arba neegzistuoja. Jeigu vietovardis baigiasi balse, kur linksniuojasi lietuvių kalboje (tai yra, ne pati balse, bet pridudoma žodžiui lietuvių kalboje linksniuojama forma), ir problemos nėra. Topica mes galime lengvai linksniuoti (Topicos, Topicai ir tt.).

Bet kaip su vietovardžiais Chicago, Los Angeles, Milvauke, San Francisco, Buffalo, Des Moines ir taip toliau, ir taip toliau?

Prileiskime, kad Chicago pavirsta pas mus į Chicago. Jei mes ir rašome Chicago, jis vis vien linksniuojama lyg turėtų galūnę a (antrus linksniuotės: Chicagos, Chicagai ir tt.).

Bet kaip su Los Angeles? Vienaskaitos vardininke mes vartojame originališką terminą, nes pridėdant galūnę pasidarytų nesklaidus

žodis “Los Angelesas”. Tad kaip linksniuoti Los Angeles?

Vienas mūsų redaktorių neseniai patarė, kad kadangi Los Angeles yra daugiskaitoje (ispānu kalboje!), mes turime linksniuoti ir lietuviškai daugiskaitoje. Bet tada Los Angeles reiktų klasifikuoti trečioje linksniuotėje kaip “dėdes,” “pelės” ir linksniuoti maždaug taip:

Los Angeles, Los Angelių, Los Angeles, Los Angeles, Los Angeliems, Los Angeliūse (Ne Los Angeliuose, kaip buvo patarta, nes tai būtų vietininko linksnis daugiskaitoje pasidarantis iš vardininko Los Angeliai).

Ar tas paduotas linksniavimo būdas tinka? Ir taip ir ne. Vietininke sakyti Los Angeliūse beveik jau priimtina, bet kilmininke “Los Angelių” jau netinka, neįprasta, pranyksta žodžio originalas. Čia jau labiau prašosi sakyti “Los Angelesas”, kas būtų vienskaitos kilmininkas žodžio Los Angelesas. Bet mes pradžioje nusitarėme, kad prie Los Angeles galūnės “as” nedėsim. Kaip matome, viena linksnyje šis žodis linksniuojasi (iš įpratimo) lyg jo originalas yra vienokis, kitame, lyg originalas būtų kitoks!

O kaip su San Francisco? Ar jis tampa San Francisakas? Kaip su Milwaukee? Ar jį pavirsta paprastai į Milvaukė ir linksniuojasi kaip trečios linksniuotės daiktavardis (Milvaukės, Milvaukei ir tt.)? Ir kaip, pagaliau, Des Moines? Ir jau neminėme kitų francūzių kilmes vietovardžių kaip Baton Rouge ir panašius arba indėniškus kaip Mississippi. Kaip, pagaliau, su anglo-saksiskais vardais, kurie baigiasi su “s” (Newfields)?

N.

Pirma auksinė žuvelė buvo importuota Amerikon admiralo Danielo Ammeno. Jis ją atvežė iš Azijos. Tuo laiku Amerikoje auksinės žuvelės pradėta laikyti didelė prabanga ir buvo madoje kiekviename turtingesniame name turėti jas.

Naujos Knygos

Naujoji Komediija “Ponas Amerikonas”

“Ponas Amerikonas,” trijų veiksmy komediija, parašė Rojus Mizara. Išleido Lietuvių Meno Sąjunga (LMS). 41 puslapis, 14 veikėjų. Kaina 50 centų.

Paskutinis įnašas mūsų vietinei lietuviškai scenai yra Rojaus Mizaros trijų veiksmy komediija “Ponas Amerikonas.” Kaip autorius savo įvadoje sako, jis stengėsi sukurti lengvą veikalą, kuris būtų lengvas ne tik turiniu, bet ir techniniu atžvilgiu: vaidintojų skaičium, dekoracijomis ir tt. Autorius taikė, kad veikalas galėtų būti vaidinamas ir mažesnėse kolonijose, kur nėra galimybių imtis didesnės dramos ar operetės, kur trūksta vaidintojų ir techninių jėgų.

Tikslas veikalu pasiektas. Be abejonės, toks apsirūbežiamas veikalas sukūrimui autoriui padarė sunkesniu, ne lengvesniu, nes kuomet autorius turi omenyje scenos galimybes, kūrbybai stoja kliūtys. Dažnai pas mus veikalai rašomi neatsižvelgiant į scenos galimybes. Autoriaus Mizaros praktiškas priėjimas todėl sveikintinas.

Autorius įžangoje režisieriu taipgi pažymi, kad dėl detalių režisierius palikta daug laisvės, kas ir yra sveikintinas dalykas.

Turinio atžvilgiu knyga beveik apimta vardu: “Ponas Amerikonas.” Skaitytojas tuojau pajunta, kad jis turi reikalo su ala Cvirkos “Frank Kruk” tipu, ir neapsirinka.

Mūsų “Frank Kruk” yra Džianas Kamblys, tipas, kuris yra toli ir nuo lietuviškos ir nuo amerikoniškos kultūros, bet kuris save skaito labai “sumamerikonėjusiu,” nors apie tikrą amerikoniškumą nusimano tiek, kiek višta apie lakštingalos giesmę.

Rojaus Mizaros plunksnos Džianas Kamblys pavirsta gan įtikinančiu asmeniu, tuo mums gerai pažįstamu tipu, kuris visuomet stengiasi kuo ilgiau dėvėti

Žinomas italas tapytojas Michaelangelo keturius metus dirbo pėšdamas freskas vienoje bažnyčioje ant lubų gulėdamas kasdieną ant nugaros. Pašymas tada buvo daromas dar drėgname molyje.

šiaudinę skrybėlę, marga “nektaižė” ir be paliovos kartoja “šiu” ir “Orait.”

Jam kontrastu pastatytas Klimas, klasiniai susipratęs Amerikos lietuvis darbininkas, rimtas žmogus. Salia jų mes turime ir atsilikusių davatkisko pobūdžio lietuve.

Kaip ir Frank Kruko, Džiano Kamblio tikras “krukiškumas” gali pražy-dėti grįžus į Lietuvą, kur jis savo “amerikonizmą” gali sportuoti iki aukščiausio laipsnio, kur jo “šiu” ir “orait” itin iškilmingai skamba.

Ir autorius nuveda mūsų Džianą Lietuvon, kur jis vaziuoja vesti jauną merginą. Jina! Magdė) yra nusibakrūtavusio virš vidutinio valstiečio Pašonio dukte, ir Pašonis pasirengęs savo dukterį parduoti už mūsų Džiano (“Ai bečur laif”) Kamblio dolerius, kurie dar daugiau reikią iškeisti į litus.

Jaunoji Magdė myli valstiečio sūnų Algirdą, susipratusių darbo žmogų, bet dėl susidėjusių sumetimų išteka už Kamblio ir jo atvežama Amerikon, kur ji greit išsilaviną, tampa klasiniai susipratusi dirbdama dirbtuvėje ir priena prie to taško, kur pasirengusi mūsų herojų, kuris galutinai nusmukęs, mesti. Ji galų gale jam atleidžia ir “šiu” bei “Ai bečur laif,” herojus tampa pašautu ereliu.

Toks, kelias bruožais apimant, turinys. Jame pravaista tam tikra idėja.

Komediijos elementas pamremtas, kaip jau galite atspėti, ant herojaus Džiano Kamblio. Teisingiau pasakius, jis ir yra komediija. Nėra abejonės, kad mūsų publika šią komediiją mėgs dėl savo lengvumo.

Šioje komediijoje Rojus Mizara dar kartą parodė, kad ir paprastame kasdieniniame gyvenime yra pakankamai svarbos ir medžiagos, ir kad nereikia ieškoti “dramatinii situacijų.”

Savo apysakoje knygoje “Bernardo Gavelio Klaida” autorius ir pasirinko tokias maždaug kasdienines temas.

Tuomi nenorime lyginti “Pono Amerikono” prie anos knygos, nes charakteris ir vertė visai skirtingi, bet norime pabrėžti tam tikrą tendenciją. Mizara kada nors bus skaitomas kaip prozaiško Amerikos lietuvių gyvenimo piešėjas. Jis jį piešia nedramatizuojant, jos spalvos ne visuomet ryškios, jis kartais tampa fotografu arba kronologu. Jis niekur nesukelia audros, bet visuomet lieka įdomiu ir vaizdingu.

A. Šilėnas.

Statybinių Medžiagų Pramonė Lietuvoje

LEVYNAS MYKOLAS

Psikalbėjimas su Lietuvos TSR Statybinių Medžiagų Pramonės Ministro Pavaduotoju G. Mickevičium Statybinių medžiagų pramonės smetoninėje Lietuvoje buvo labai atsilikusi. Nėdėlės amatininkiško tipo plytų-čerpų gamyklos dirbo tik vasaros sezonu ir išleido nežymų produkcijos kiekį.

Gamtos turtai bei žaliavos atsargos nebuvo tyrinėjami, todėl dažnai plytinė buvo statomos tokios vietos, kur žaliavos užteko tik trumpam laikui.

Tuo tarpu žemės gėlmės buvo turtingiausio molio, smėlio, gipso ir kalkių akmens klodai, kurie nebuvo naudojami.

Iš rišiančių medžiagų smetoninėje Lietuvoje buvo gaminamos tik kalkės. Gipsas, cementas ir kitos vertingos statybinės medžiagos buvo importuojamos iš užsienio.

Karas padarė daug žalos statybinių medžiagų pramonei. Plytas-čerpės ir kalkės gaminančios įmonės vokiečių okupacijos metu buvo labai sunaikintos. Tų imonių gamybinis pajėgumas sumažėjo pusiau. Kita dalis buvo išgrobta.

Pagal naujojo penkmečio planą Tarybų Lietuvoje įkurama galinga statybinių medžiagų pramonė.

Ne tik atstatomos ir rekonstruojamos senos įmonės, bet įkuriamos taip pat naujos gamyklos ir naujos gamybinės šakos.

Daugelyje Vilniaus ir Kauno rajonuose statomųjų imonių mechanizuojami plytų formavimo procesai, pa-

statomi pirmieji žaliavos gamivimo ekskavatoriai. Tai davė galimybę pagaminti per 8 mėnesius du su viršum kartų daugiau plytų ir čerpų negu per visus praėjusius metus.

Tuo pačiu laiku atliekami rekonstruktavimo ir išplėtimo darbai Daugelyje, Anykščių, Sargėnų ir Dvarčėnų gamylose, kurios taps pagrindinėmis plytų gamybos bazėmis.

Dvarėnų gamykloje, esančioje 9 kilometrų atstume nuo Vilniaus, jau prasidėjo statybos darbai. Čia, nedidelės amatininkiškos gamyklės vietoje išaugo didelė mechanizuota gamykla, kuri pagamins daugiau kaip 11 milijonų štukų plytų per metus. Gamykla pradės veikti 1948 metais. Jos statyba kainuos 5 milijonus rublių.

Anykščių, Sargėnų ir Daugėlių gamyklos taipgi pagamins kiekviena po 10-12 milijonų vienetų plytų per metus. Visi gamybiniai procesai šiose įmonėse mechanizuojami.

Vilniaus rajone statoma didelė čerpų gamykla ir senikatinų plytų gamykla, kuri pagamins 20 milijonų štukų plytų per metus.

Baigiami Kauno tolio-ruberoido gamyklos rekonstruktavimo darbai. Metų pabaigoje šios gamyklos gamybinis pajėgumas pakils 30%.

Zymiai kyla ir stiklo pramonės gamybinis pajėgumas. Šiam tikslui Radviliškio stiklo fabrike pertvarkomas visas gamybinis procesas. 1948 metais Radviliškio stiklo fabrikas gamins 1 milijoną 100 tūkstančių kvadratinį metrų stiklo

per metus, vietoje 300 tūkstančių.

Akmenės kalkių gamykloje, pristatinėjamoje pramonės įmonėms ir naujosioms respublikos statyboms kalkes, o cukraus pramonės įmonėms—kalkių akmenis, taip pat žymiai pakils produkcijos išleidimas. Rekonstruotas karjeris, mechanizuotas gaunamos žaliavos pakėlimas, įvykdytas pilnas iškrovimo-pakrovimo darbu mechanizavimas. Toliau leis žymiai sumažinti dirbančiųjų karjere darbininkų skaičių, o kalkių gamimas padidėjo dviem kartais.

Šiauliuose pastatyta didelė alebastro gamykla. Dabar baigiami įrengimų montavimo darbai. Artimiausiu laiku gamykla pradės veikti ir kasmet išleis 10 tūkstančių tonų statybinio gipso. Lietuvoje pirmą kartą įkuriamos cemento ir statybinio gipso gamybos įmonės.

Mažeikių apskrityje Karpėnų kaime (Akmenės rajone) prasidėjo cemento gamyklos statyba. Čia yra stambiausi respublikoje karbonatų klodai, pradedant švariais kalkių akmenimis ir baigiant dolomitais. Tikslai Menčių, Karpėnų ir Degerų vietovių geologų apytikriai išsirtuose žemės sluogniuose, kalkių akmenis atsargos siekia dešimtis milijonų tonų.

Iš čia esamų dolomitu klodų galima gaminti fibrolitą. Dėka turtingų durpių klodų galima čia gaminti durpių izoliacinių statybinių medžiagų. Išnaudojus milžiniškas liekanas galima gauti sausus ledus.

Cemento gamykla statoma pagal paskutinį technikos žodį. Gamykla duos 100 tūkstančių tonų portlando cemento per metus. Šalia gamyklos ateinančiais metais pradėdama statyti darbi-

ninkų miestelis. Jame bus gražiai įrengti kotedžiai darbininkams ir tarnautojams, sava elektros jėgainė, mokykla, ligoninė, viešbutis, kultūros namai, vandentiekis.

Iš būsiamųjų pramoninių miestų tiesiama geležinkelinių linija. Jinai sujungs miestą su visa Lietuva.

Tokiu būdu Tarybų Lietuvoje įkurama galinga statybinių medžiagų pramonė. 1950 metais respublikos gamyklos gamins šimtus milijonų štukų plytų, čerpų, didelį kiekį kalkių, cemento, alebastro, stogams dengti medžiagos, lako, dažų ir kitų.

Didelę paramą šiai programai įvykditi suteikia broliškosios respublikos.

Iš Ukrainos TSR gauti mechanizuoti plytų presai, iš Leningrado—motorai, transformatoriai ir kiti elektros įrenginiai. Uralo ir Maskvos gamyklos atsuntė į Lietuvą didelį kiekį skaldomųjų mašinų, elevatorių ir daug sudėtingų mašinų naujai statomoms gamykloms.

Lietuvos TSR statybinių medžiagų pramonė tampa priešakine laudies ūkio šakai, kuri pajėgs pilnutinai aprūpinti respubliką visomis reikalingiausiomis statybinėmis medžiagomis.

Vilnius, 1947 m. spalio mėn.

Is Tolymo Seattle

SEATTLE, Wash.—2 d. lapkričio LLD 161 kuopos susirinkime buvo svečiais iš Kalifornijos ir iš Oregon City. Draugas A. Satas iš San Francisco pasakė trumpą prkalbą apie Kalifornijos lietuvių veikimą. Jis pasakojo kaip jie tenai darbuojasi tarp lietuvių ir veikia tarptautiniai. Jie suke-

lia daug aukų mūsų spaudos reikalams. Jo kalba buvo įspūdinga.

Dalyvavo M. ir O. Pukiai, kurie svečiavosi pas mus. Dr. M. Pukis pasakė gražią prkalbą, ragino rašytis į LLD ir LDS kuopas, nes tos organizacijos neša didelę naudą darbininkų klasei.

LLD yra apšvietos organizacija, kuri yra išleidusi daugiau kaip 30 knygų ir brošiurų, o LDS pašalpinė organizacija, kurioje verta prisigulėti kiekvienam darbininkui ir darbininkei, nes suteikia pašalpą nelaimė. Jis ragino daugiausiai kalbinti jaunimą, kad rašytųsi į LDS, nes ateitis priklauso nuo jaunimo, kuris turės užimti mūsų vietą.

Toliau drg. Pukis kalbėjo kaip veikiama Los Angelese. Jis sakė, kad jaunuoju kuopa Los Angelese jau pralenkia ir didžiųjų rytinių kolonijų kuopas savo veikime. Jis sakė, kad reikia tik darbuotis, o naujų narių galima gauti.

Ačiū draugui Pukiui už gražią prkalbą. Mes ją ilgainiui atminsim.

Draugai Pukiai dabar apėjo Los Angeles ir apsigyveno Oregon City, Ore. Jie mano tenai nusipirkti mažą ūkį ir pradėti naują gyvenimą. Mes linkime gerų pasekmių jums, draugai!

Dabar jau nematysime drg. Pukio gražių aprašymų iš Kalifornijos. Bet mes tikimės matyti jo aprašymus iš Oregon valstijos, nes ir Oregon valstijoje yra gera dirva, tik reikia dirbti.

Minėtame susirinkime penki draugai atsinaujino "Vilnius" prumerata užsimokėdami po \$7. Taipgi buvo ir J. Urbonas iš Portland, Ore.

Ačiū visiems svečiams, kurie dalyvavo mūsų susirinkime.

M. B.

Suskamba Paliestas Pianos

Suskambo paliestas pianas, Akordai į erdvę nuskrindo, Siela švelniau jausmo lytėta, Tarytum iš pelkės išbrido.

Suskambo pianas ir vėlei, Pareiškė melodiją naują, Ir, rodės, tuojau atgabeno Gyvybės naujos man į kraują!

Ei, skambink, grojike, dar skambink Melodijom rūšiom pianą, Pareiškė mūs keršutį dėl priešo, Te baime jos netur, gabena.

O mus—tu akordais masinkie, Į kovą kad eit, kad kilti, Ir kvieskie eit rytą sutikti, Gabenantį naują mums vilį!

Džiaugsmas liečia širdį, kai skleidžia Pianas melodiją naują,— Gabena vienybę ir draugą Į mūsų išvargusį kraują!

St. Jasilionis,

ISIGYKITE Mūsų Tautos Artistės Anna Kaskas REKORDŲ ALBUMĄ

Albumas susideda iš rinktinių lietuviškų dainų, kurias mūsų tautos artistė, ANNA KASKAS, Contralto, Metropolitan Operos žvaigždė, neseniai įdainavo.

Šį pilną Albumą ANNA KASKAS dainų rasite VIEN TIK BUDRIKO KRAUTUVEJIS. Parsiduo specialiai nužeminti kainą, tiktai po ... \$5.00

BUDRIKO KRAUTUVEJE randasi ir kitų pasauliųjų žymiausių Artistų Albumai. Ateikite ir pasirinkite!

SPECIALIAS PASCILYMAS rinktinių lietuviškų ir tarptautinių Rekordų, tiktai po ... 75c

- C-500 Cikugėnų Polka - - - - - A. Jezavito Radio Ork.
- C-501 Mociūtė Mane Barė - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-502 Pasiūla Mano Latvelis - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-503 Jononij Mergelė - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-504 Gėgulės Polka - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-505 Man Pasakė Karvelukas - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-506 Armonikos Polka - - - - - A. Jezavito Radio Ork.
- C-507 Pas Darželį Trys Mergelės - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-508 Lietuviška Polka - - - - - Dainuoja— Viktoras Bekeris
- C-509 Brooklyno Polka - - - - - A. Jezavito Radio Ork.
- C-510 Muzikantų Polka - - - - - A. Jezavito Radio Ork.
- 20974 Dainuok Man Daina, Valas - - - - - Karlikas Benas
- 20974 Ant Kiemelel—Polka - - - - - Karlikas Benas
- 20948 Pas Malūnėl—Vaičius - - - - - Karlikas Benas
- 20948 Kad Galėčiau - - - - - Karlikas Benas
- 20948 Varguolis - - - - - Dainuoja— L. Sipavičiūtė
- 20948 Godelės - - - - - Dainuoja— Ant. Vanagaitė
- 20948 Urėdas Maše - - - - - Dainuoja— Ant. Vanagaitė
- 20948 Bučkio Valas - - - - - Okch Tarptautinė Orch.
- 20948 Nauja Polka - - - - - Okch Tarptautinė Orch.
- 20948 Ganėn Avelės - - - - - Okch Tarptautinė Orch.
- 20948 Oi, Čia, Čia - - - - - Idainavo— Marie Strumskienė ir P. Petraitis
- 20948 Angelai Gied' Dangute (X-mas Song) - - - - - Idainavo P. Petraitis
- 20948 Ar Zina! Kaip Gerai—Polka - - - - - Dainuoja— J. Sarsevičius
- 20948 Mano Tėvelis - - - - - Dainuoja— J. Sarsevičius

INTERNATIONAL RECORDS

- T-2015 Quit Your Belly—Achil'—Polka - - - - - Victor Accortino Orch.
- T-2003 Take Your Drum and Beat It—Polka. Bernie Wyt's Orch.
- T-2003 Bluef's Polka - - - - - Walt Leopold's Orch.
- T-2003 Foxy Polka - - - - - Walt Leopold's Orch.
- V-720 The Skaters—Waltz - - - - - Victor Continental Orch.
- V-749 Over the Waves—Waltz - - - - - Silver Bell Orch.
- V-800 The Ieman—Polka - - - - - Silver Bell Orch.
- V-800 Mary From the Dairy—Polka - - - - - Silver Bell Orch.
- V-800 Hop and Skip—Polka - - - - - Silver Bell Orch.
- 25-0647 Hop Along—Ländler - - - - - Andre Musette Orch.
- Clarinet—Polka - - - - - Victor Accortino Orch.
- 25-1016 Hot Clarinet—Polka - - - - - Victor Accortino Orch.
- 25-1016 Jolly Coppersmith—Polka - - - - - Duchen—Red Raven Inn Orch.
- 25-1016 Old Times—Waltz Medley - - - - - Duchen—Red Raven Inn Orch.
- 25-1023 Banana Split Dance - - - - - Duchen—Red Raven Inn Orch.
- R-550 Dopey—Polka - - - - - Glabe Musette Orch.
- R-550 Cherry Polka - - - - - Glabe Musette Orch.
- R-551 Clairone Waltz - - - - - All Veteran's Orch.
- R-551 Barbara Polka - - - - - All Veteran's Orch.
- R-551 Homecoming Waltz - - - - - All Veteran's Orch.
- R-555 Evening On The Lehigh—Waltz - - - - - All Veteran's Orch.
- 12379 Unta Polka - - - - - All Veteran's Orch.
- 12379 Tummy Ache—Polka - - - - - Krollowski Orch.
- 12307 Gierne—Polka - - - - - Krollowski Orch.
- 12307 Love Sick Oberek - - - - - Krollowski Orch.
- 12307 Lolly Pop—Polka - - - - - Krollowski Orch.
- 12311 Kirocy Polka - - - - - Krollowski Orch.
- 12311 American Polka - - - - - Krollowski Orch.
- 12311 Windy City Five - - - - - Krollowski Orch.

PANAUDOKITE PROGĄ ISIGYT VIENĄ IS ŠIŲ BARGENU: MAŽUTĮ PHONOGRAFA, su elektriniu motoru, po... \$10.95 ir aukščiau PHONOGRAFAI, su ranka užsakiami, po... \$15.00 ir aukš. RADIO IR PHONOGRAFAS kruvoje, tiktai už... \$35.00 MAŽUTIAI RADIOS, po... \$17.95 ir aukščiau REKORDŲ ALBUMAI, \$1.00 vertės, tiktai po... 59c.

JOS. F. BUDRIK, INC.

RAKANŲ, RADIO IR AUŠINIŲ DAIKTŲ KRAUTUVE 3241 So. Halsted St. Chicago, Ill. Telefonai: CALUMET 4591 ir 7237 (Atdara kas Firm. ir Ketvirt., vakarais iki 9-nų.)

LKM CHORO

KONCERTAS

(STAIRWAY OF MELODY)

Vadovybėje Juozo Kenstavičiaus. Akompanuojant simfonijos orkestru

SEKMADIENI, LAPKRIČIO (NOV.) 23 DIENA

PROGRAMA

Ištraukos iš Student Prince, Rio Rita, Bartered Bride, iš operų Traviata, Cavaleria Rusticana, Aida ir daugelio kitų, kurias dainuos geriausias Amerikos dainininkas Steponas Kozakevičius, Povilas Stogis, Sylvia Pran, Aldona Grig, Estelle Bogden ir daugelis kitų dainininkų, akompanuojant simfonijos orkestru

SOKOLU SVETAINĖJE

2345 S. Kedzie Ave.

Durys atsidarys 2-rą val. Koncertas 3-30

Po koncerto šokiai prie dviejų orkestrų

VISAPUSIŠKAI TURTINGAS "LAISVĖS" KONCERTAS

NEW YORK.—Dienraščio "Laisvės" koncertai kas metai būna gražūs, programos turiningos. Tačiau šiemet, reikia pripažinti, turėjome vieną iš pačių gražiausių.

Greta to, kad programoje dalyvavo žymūs dainos ir muzikos meno talentai, šiemet programa buvo balansuota: kiekvienas numeris programoje—kas nors skirtingo. Išvengti vienodumo, kuris kartais ir geras, gerų talentų programas nuobodina.

Programą pradėjo Aido Choras, vadovaujamas Jurgio Kazakevičiaus. Choro merginos uniformuotos, laiptiškos gretose choras susigrupavęs ir gerai sumokęs, žavingai ir drąsiai dainavo. Atrodė, kad kiekvienas žino savo dalį ir ją energingai išpildo, nesimantė ausį ištempus klausančiųjų kito. Ne veltui iš choro publika reikalavo vis daugiau dainų ir po programos bile kuriame salės krašte girdėjosi: "Ale choras, choras! Ot puikiai dainuoja!"

Aidas pradėjo Amerikos ir Lietuvos himnais. Paskiau dainavo Dul dul dūdele, Sugrįžk, Kaimas dabudė, Kur bėga šėsupė. Pianu Aidai akompanavo Sylvia Pužauskaitė.

Antroju programoje išstojo Stasy Kuzmickas, bassas, daininęs, mainų srities atstovas iš Shenandoah, akompanuojamas Aldonos Anderson-Zilinskaitės. Galingai jis sudainavo Kalvį. Taipgi dainavo Kaip daug tų merginų ir Plaukia Nemūnėlis. Tai nepaprastai pajėgumo balsas ir, rodos, vis po biskį augantis muzikališkume.

Sėkė muzikos Ansamblis Vyturėlis, vadovaujamas Edw. Zidžiūno-Sidney, susidedantis iš styginės muzikos, armonikos ir piano. Vyturėlis iš pradžių teikė kelis numerius vien tik muzikos, o užbaigai sykiu su Merginų Kvintetu, joms dainuojant, sugrojo Jungtinių Tautų himną. Aš po skvernu besinėsdams gitarą ir Kaip miela.

Albertas Vasiliauskas, gražiabalsis tenoras, pradėjo su meilės arija iš operos Martha. Antrąją dainavo lietuvišką—Jouau dieną. Prašomas daugiau, dar sudainavo Plaukia sau laivelis. Jam taipgi akompanavo Aldona Anderson.

Longinas A. Buinis, smuikininkas, mūsų koncerte girdėtas pirmą kartą. Puikiai jis valdo smuiką ir jau galjis geros muzikos kurti. Čia jis išpildė savo kompozicijos Rudaakė mergelė. Taipgi griežė numerį iš Symphonie Espagnole ir porą priedinių numerių. Labai gražų piano akompanimentą įdomiai išpildė Aldona Anderson. Pasitraukė publikos entuziastiškai tebeprašoma daugiau.

Birutė Ramoškaitė išstojo su Neverk, motuše, ir su dėmantų arija iš operos

Faust, Ji iš tikro žėrėjo džiaugsmingu gyvumu ir dinavo nuostabiai taip šias, taip sekamas tris lietuviškas ir angliškas, kurių publika vis prašė daugiau. Publikai niekad negana gero dainų. Ji dar dainavo O! močiut, močiute! Skauda man galvelę, Žydėk, žydėk, bijūnėli, Only a Rose. Birutai akompanavo Elsa Fiedler.

Kosciuszko Sokikų Grupė, spalvingai pasipuosusi tautiniais kostiumais, baigė programą. Pirm šokių jų armonistas taipgi sugrojo porą gabalų muzikos.

Vakaro vedėjas Rojus Mizara programos pertraukioje trumpai pranešė, kad brooklyniečiai šiandien po pietų išlydėjomė žymų pilietį, New Yorko Miesto Tarybos narį, toje taryboje darbo žmonių ir bendrai liaudies atstovą Peter V. Cacchione. Tikty, sakė jis, kad mes pagerbtume sekundą tylos. Publika atsisėjo pagarbai to, kuris kovojė už eilinių žmonių tokių, kaip mes, reikalus.

Pertraukioje buvo pakviestas kalbėti Antanas Bimba. Pasveikinęs ir pareiškęs padėką atvykusiems ar kaip kitaip šį koncertą parėmusiems, Bimba paprašė paramos perkraustymui dienraščio "Laisvės" ir naują Lietuvui Kultūrinę Centrą. Taipgi prašė nepertraukti šerų pirkimo vajuos. Netikėtai gausus buvo atsiliepimas, keli tuksantiniai gauta aukomis ir šėrais.

Prisidėjusių vardus matysite spaudoje prieš pirmiausios progos.

Visapusiškai pavykusį popietį užbaigė smaguš šokiai prie Pavidžio Orkestros, skautlingam jaunimui linksmaujant čia, o senimui linksmai tėjiant jaunimą, o kitiems kituose kambariuose puotaujant.

Publikos turėjome labai gražios—daug brooklyniečių ir gerą atstovybę meno mėgėjų ir "Laisvės" patrioty iš apylinkių ir net iš Pensilvanijos ir Bostono. Mūsų žmonės priprato šėmų ir draugų sąskridžius rėsti su dienraščio "Laisvės" pramogomis. Iš to būna dienraščiui "Laisvei" naudos ir patiems džiaugsmo—vienu atsilankymu, viena diena susitinka juo daugiau saviškių.

Laisviečiai linksmūs ir dėkingi visiems teikiančioms galimybėm tokioms išpūdingoms dienraščio iškilimėms.

Rep.

Moteris Danijos Ministerijoje

COPENHAGEN, Danija.—Premieras Hedtoft paliko užsienio reikalų ministrų tą patį liberalų Raamusseną. Fanny Jensen, moterų judėjimo vadovė, daug veikusi unijoty tarpe, pakviesta dalyvauti valdžioje. Jai pavesta rūpintis vaikų ir namų globos reikalais.

Childs valgyklų trasto darbininkės pikietuoja įstaigas New Yorke, kad iškovojus žmoniškesnes algas ir trumpesnes darbo valandas. Streiką veda AFL unija.

KELI BRUOŽAI IŠ DRAUGO JONO RUBIO GYVENIMO IR DARBŲ

Lapkričio 7 d., 9 val. rytu, mirė Jonas Rubis (Rumba-vičius), sulaukęs apie 56 m. amžiaus. Nelaboji vėžio liga pirm laiko išskyrė J. Rubį iš mūsų tarpo. Aš noriu supažindinti "Vilnies" skaitytojus su J. Rubio gyvenimu ir darbais.

Kada aš gyvenau ant ūkio Custer, Mich., J. Rubis išdirbo pas mane 7 metus. Iš Lietuvos paėjo iš Šunskų parp. Vilkaviškio apskr., iš Suvalkijos.

Jono tėveliai buvo biedni; turėjo apie du margus žemės. Jis man pasakojo, kad 8 metus sulaukęs jau pradėjo pas buožeš piemenauti. Vėliaus už pusbernį, dar vėliaus už berną. Jis skųsdavosi, kad daug vago panėšė betarnaudamas pas buožeš; sakydavo, kad labai prastą maistą duodavo tie Lietuvos ūkininkai.

Jonas aukšto mokslo, Zinoma, neturėjo. Jo motinėle jį pramokino maldaknybę skaityti. Bet velionis J. Rubis mėgo mokslą ir apviečat. Atvažiuavęs į Ameriką išmoko gražiai lietuviškai ir angliška rašyti. Kartą man užklauskus kur jis išmoko taip gražiai rašyti, jis man atsakė:—Kada gyvenau Chicagoje, tai "Vilnies" sveitinėjė buvo vakarinė mokykla. Aš linkniau tą mokyklą ir išmokau rašyti.

J. Rubis į Scottville, Mich. atvyko 1929 metais pas drg. V. Stakėnį jį ūkį ir 10 metų išdirbo pas lietuvius ūkininkus. Pas mane išdirbo 7 metus.

J. Rubis buvo pavyzdingas darbininkas tarp lietuvių ūkininkų. Jis pavyzdin-gai sugyveno irsu katalikais ūkininkais. Jonas priklausė prie LLD 218 kuopos ir labai mėgo skaityti "Vilnį".

Tais laikais ūkininkų gyvenimo padėtis buvo sunki, tai ir ūkininkų darbininkų algos buvo mažos. Jonas suprato, kad reikia bendrai visiems kovoti, kaip ūkininkams, taip ir darbininkams prieš pelnagrobius. Tuom laiku ūkininkai buvo smarkiai pradėję kovoti prieš išnaudotojus; rengdavo protesto mitingus ir demonstracijas. J. Rubis visuomet dalyvaudavo mitinguose ir demonstracijose. Tai buvo klasiškai susipratęs darbininkas.

Kada prasidėjo antras pasaulinis karas, J. Rubis išvažiavo į Chicago ir čia išgyveno iki mirties.

J. Rubis labai mėgo dailę. Kada pas mane gyveno, jis sakydavo:—Jeigu kada sugrįšiu gyventi Chicago, tai stošiu prie LKM Choro ir bendrai su kankliečiais dainuosiu.—Jis sakydavo:—Kanklių Choras Chicagoje atlieka didelį ir svarbų kultūros darbą.

Kada aš atvažiuavau į Chicago apsigyventi, pamačiau Joną kankliečių chore dainuojant.

Prieš mirtį per tris mėnesius jau neateidavo į chorą dainuoti. Mat jau sirgo ir negalėjo eiti į pamokas.

Kartą netikėtai susitikau Grant Parke didžiuliam koncerte ir užklausiu jo,—kodėl, Jonai, nesilinkai į choro pamokas?

Jis man tuoj atsakė:—Zinai Juodaiti, turiu aš tau pasakyti teisybę, kad pusėnaiti prastai jaučiuosi. Sykiats būna kiek geriau, o sykiats visai prastai.—Ir dar pridūrė,—turbūt neužilgo reikės važiuoti pas Abrahamą.

Aš jį raminau, kad dar pasveiks, Jonai. Jis man sakė:—Jeigu pagerės sveikata, tai vėl linksiu choro pamokas. Aš myliu meną.

Vėliaus pastebėjau "Vilnyje", kad J. Rubis pasidavė į liginonę. Nvaziavusius su žmona atlinkty. Jau atrodė pusėnaiti blogas. Buvo matyti, kad jau baigiasi gyvenimo dienos. Mes jį raminoe ir sakėm, kad dar pasitaisy. Mes jo klausėme, ar ateina kas daugiau atlinkty. Jis atsakė, kad ateina daug draugų jį atlinkty ir pridūrė, kad daugiausiai jį lanko kankliečiai.

Penktias savaites išgulejo liginonėj ir pasimirė lapkričio 7 d., 9 val. rytu. Tapo palaidotas Tautiškoje Kapinėse.

Išlėkė drauge, J. Rubi, šios šalies šaltoj žemelėj, o mes likę ilgai tavęs neužmiršime. Tu buvai tikrai karveivis darbo žmonių klesos.

J. Juodaitis. Nacionalizuos Standard Oil Kompanija VARSAVA, Lapkr. 13.—Iš patikimų šaltinių praneša, kad Lenkijos valdžia nutarė nacionalizuoti nuosavybę New Jersey Standard Oil kompanijos.

Yra Daug Mylinčių Menines Programas

Pereitą sekmadienį Chicagoj įvyko trys dideli parengimai ir keletas mažų, bet žmonių visuose dideliuose buvo gan daug.

Daugelis dar atsimena, kaip pereitą rudenį laike Meno Festivalio per 8 vakarus buvo pilnos svietainės žmonių.

Chicagoj yra daug žmonių, kurie myli lankyti meninius parengimus, bet dažnai parengimuose mažai žmonių esti.

Delko? Mano manymu, štai delko:

Rengėjai dažnai ruošiasi menkai, ir menkai skelbia. Idės menkųty garsinimą j laikraščius pora sykių ir tenkinasi tuo.

Mažai paisoma kokia programa bus ir visad garsinama: "bus puikiausia programa".

Mažai stengiamasi bilietai išanksto platinti.

Reikia duoti kas geresnio, kas nors naujo.

Svarbu daug garsinti gerai, nekartojant tas pačias senas frazes apie "skanias vaives", "puikiausią programą" ir tt.

Chicagoje ypač yra mylinčių dramas.

Sekanti didelė drama, Žemaitės apysakos "Klampynė" Miliūno sudramatizuotas tuo vardu veikalas, bus perstatyta Radio Klubo vakare, gruodžio mėnesi.

Tai tikrai bus didelis veikalas. Neužmirškite jo.

Linksmas Žinia Miami Lietuviams

MIAMI, Fla.—Lietuviams gyvenantiems Miamije turime linksmą žinią. Tai bus ir nepaprasta žinia, kokią Miami lietuviai retai išgirstame.

Sausio (Jan.) 27 d., 1948 m., bus didelis balius-šokiai, ką miamičiai vadina linksma vakaras ir susipažinimo vakaras su atvažiuojais naujais lietuviams iš šiaurinių valstijų.

Aukščiau minėtas linksmas vakaras įvyks Miamije gyvenantiems lietuviams jau labai žinomoj vietoj: Miami Police Benevolent Ass'n salėje, 2300 N. W. 14th St. Šokiai prasidės 8 val. vakare ir tęsis iki 12tos val. nakties.

Lietuviai, kurie manote atvažiuoti iš šiaurinių valstijų praleisti žiemos sezoną Miami, gal išvengti didelę šilumą, tai perskaite šią žinią įsitėmykite šį balių, kur galėsite pasiškoti ir susipažinti su jau čia gyvenančiais broliais ir seserimis lietuviams.

Šį parengimą rengia LDS 54 kuopa.

Komisija.

LINCOLN, Nebraska.—Pietinėje Nebraskaj atkaski pėdsakai senovės medžiojų kempės. At-rasta tūli frankiai iš akmens ir kaulų. Profesorius B. Schultz sako, kad tūli radiniai yra 20,000 metų senumo.

Uraganai ir Potvinis

MIAMI, Fla.—Daug jau buvo rašyta mūsų spaudoj apie Floridą įvykusią gamtos ryškė, kuri Floridą nuplakė per du kartus viena po kitam. Aš čia neatkartosiu kas buvo rašyta, bet draugai rašydami perdėjo valdančiosios klasės susimylėjimą nukentėjusiems nuo uraganu ir potvinio.

Svieto Pareiga "Laisvėje" (No. 251) savo rasė sumini ir apie Miami's nukentėjusius žmones ir jų nuostolius. Kiek nuostolių pridarė, jokie valdžios autoritetai nežino, nes niekas visų nuostolių nesurrašė. Kiek žmonių iškraustė iš apsemtų vietų, sunku pasakyti, nes vietiniai laikraščiai neteisingai aprašė. Rašė daugiausiai apie biznio vietas, apie turčių klubus ir apie kitokius nuostolius, o apie paprastų darbininkų iškraustymą reporteriai ir miesto valdininkai visi nieko nežino.

Svieto Pareiga vėliausiai ir emė žinias tik iš laikračių, o savo akimis to nematė. S. P. sako: "Tūli viešbučiai paversti prieglaudoms namais."

Netikėtai tokioms žinioms. Viešbučiai buvo "namais paversti" tik tiems, kurių kišenius didelis—turčiams. O darbininkai kraustėsi į paprastas stubas, nes viešbučių savininkai lupo nuo nelaimės ištikty žmonių didžiausias kainas.

Darbininkai kraustėsi ir apsigyveno laikinai pas savo draugus, tėvus ir kitas gimines, kurie turėjo luosą, atliekamą kambarį. O daugelis pergyveno savo apsemtose stubose, tie, kurių grindys dar nebuvo apsemtos, tik aplink stubą buvo 18-20 colių vandens.

Viena šeima dar ir šiandien, lapkričio 9 d., randasi išsikraustęsi iš savo stubos-namų, ir pasitaisiusi prie tilto ant W. Floger St., palapinę ir susikalusi iš lentų būdėlę gyvena taip jau

antras mėnesis. Praeinu du kartus kiekvieną dieną pro šią šeimą ir girdžiu veriant mažus vaikučius. Matyti jau baisiai suvargę žmonėliai, bet vietas laikraščiuose nei paveikslu, nei aprašymo apie šią šeimą nematyti.

Tai matote, draugai, kaip virto viešbučiai "prieglaudoms namais."

Perskaite S. P. parašytą žinią pamislini, kad tai valdančioji klasė tikrai rūpinasi nukentėjusiais nuo potvinio, bet toli gražu nuo tiesos, kada matai savo akimis.

Jau vanduo baigia išdžiūti. Aš pats jau sausiai ir gražiai vaikščioju aplink savo stubą. Ogi buvo 18-ka colių vandens aplink mūsų stubą ir visoj apylinkėje.

M. Antanuk.

Ūkininkai Laukia Gerbiamo Svečio

FOUNTAIN, Mich.—Mes, šios apylinkės ūkininkai, laukiame tolimo svečio, d-gro R. Mizaros, iš Brooklyn, N. Y. "Laisvės" redaktoriaus ir visuomenės veikėjo, šiomis dienomis pradėjo savo prakalbų maršrūtą po Michigano valstiją, ir sekmadienį, lapkričio 16 d., 2-trą valandą po pietų, jis bus su mumis Art Peltus salėje.

Šiais reakcijos šėlimo, ragany gaudymo laikais mums visiems kylą klausimas prie ko tas viskas priėves. Prie ko veda mūsų šalies užrubežinė politika? Ar pasisėks karo kurstytojams surengti kitą pražūtingą karą? Tai klausimai, kurie bus gerai nušviesti mūsų gerbiamo svečio R. Mizaros. Tad nežūrint ar bus šilta ar šalta, visi trauksime į Peltus salę sekmadienį.

Z.

WRIGHT VENETIAN BLIND CO. Padirba Venetian Blinds iš medžio, plieno ir aluminio Taipgi Senus numaliojavojam—pėrtaisom ir t. l. Prospect 4400 Dirbtuvė ir Parodos Kambariai 5744 S. Western Ave.

VILNIES KALENDORIUS 1948 METAM Kalendorius jau spausdinamas ir greitai bus gatavas. "Vilnies" Kalendorius bus įdomus. Jame telpa daug informacijų, eilėraščių, apysakų ir politinių straipsnių. Tad kuopos ir pavieniai siųskite užsakymus platintimui. Visiems platintojams duodame 20%. Kaina 50c. Vilnies Administracija 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Žmonių Sveikata

J. J. KAŠKIAUCIUS, M. D.
"Gal Reumatizmas"

Gerb. gydytojau, malonėsite ir man duoti patarimų apie mano sveikatą. Man gal yra reumatizmas. Panašiai man pripažino vienas gydytojas. Man gelia ir gelia tiesiam šone, o ypač kulšy, bet vis dar pakęnciamai. Ar galima būtų pasigydyti ir kaip? Aš tą ligą, tą gėlimą gavau nuo sunkaus darbo. Man pirma geldavo rankos, o pagaliau susimetė į tiesią šoną.

Pirma aš gyvenau ir dirbau New Yorko valstijoje, dabar apsi buvau Floridoje. Aš jau nejaunas žmogus, 66 metų, bet, pagal savo amžių, neišrodau senas, dar ir gyvumo pilnas. Ugio 5 pėdų ir 4 colių, sveriu 143 svarus. Retkarčiais trukteliu alaus, kai kada ir stikliuką degtinės, bet neperdaug. Rūkyti irgi truputį rūkau, cigarą.

Nosys man vis užsikimšę. Viduriai irgi silpnai veikia, o ypač kaip tik mėsos užvalgom, nors aš jos mažai ir naudoju. Šią žiemą atvykau į Floridą. Buvau vedęs, turiu vaiky—sūnų ir dukterį, bet perėitą vasarą 1946 m. atsitiko taip, kad persikėčiau su moteria ir šeima, turėjau didelių nesmagumų, labai neruotus pasidarius, piktas, didžiai susikrimtau, o tas labai ir paveikė mano sveikatą.

Ar besikaitinamas saule pagelbėtų, ar kokie vaistai? Patarkite per mūsų brangų dienraštį, o būsiu jums labai dėkingas. Vardo nedėkite.

Atsakymas.— Gal būt Jums, Drauge, ir kokio reumatizmo apsi reiškimai, bet dalykų pamate veikiausia yra viso organizmo menkėjimas, susijęs su taip vadinamąja gyvenimo pervarta (pakaita, permaina). Gyvenimo smūgiai subalduoja ir gerą žmogų, kitą anksčiau, kitą vėliau.

Tie nemotieji šeimyniniai nesmagumai ir kivirčiai (kas jų neturi, šio kioj ar tokioj formoj?), be abejo, pastūmėjo Jus žemyn, pakalnėn. Kaip sakot, sunkus darbas, ir gal ryšium su juo nesveikas oras, priurkytas, priešvinkęs, su gaisais, su dūmais, dulkėmis, daug prisidėjo blogojon pusėn.

Jei apsigyvenot ir gerai priprastė Floridoj, bus neblogas daiktas. Tačiau perdaug įsvaros dėt į šį punktą būtų klaida. Jūs pribuvot Floridon šią žiemą. Žiemos metu Floridoj gera. Bet palinkėkit, kas bus vasarą. Čia jau visai kita medalio pusė. Tvankus, drėgnas, slogingai karštas vasaros oras, su visokiais parazitais, vabalukais, uodais ir piktžolėmis, sveikatos netaiso. Pagyvensite, pamatysite.

Bendrai imant, saulėj pasišildyt gerai, bet irgi nusaikiat, neperdaug. Perdaug saulės—silpnina organizmą ir gadina kraują.

Būkite ore, vaikštinėkite, krutėkite. Salia paprasto negadinto maisto, būtinai vartokite ir vitaminų ir mineralų. Multiple vitamins, po 1, 2 ar 3 piliules laike valgomu. Tegul jums gydytojas išrašo receptą, kad gautumėt vyriškų hormonų: Methyl testosterone, 10 mg., 100 tablets (Ne-ohombreol M, arba Oreton M, arba Methandren — vis 10 mg.). Dėkite po vieną tablete po liežuviu, ir tegul savaime tirpsta ir susigeria į kraują, po vieną kas 3 val. Tai bus labai naudinga visam Jūsų organizmui. Darykite taip ilgą laiką, kad atpildžius esamus trūkumus.

Manių Sakosies Nesuokalbiavės

BUCHARĖSTAS, Lapkr. 11.—Dabar teismams buvęs valstiečių partijos vadas Julius Manių gėlė užsigena suokalbiavės su sveičiu valstybū agentais. Teismo pirmininkas Petresca daug kartų perkirto jo kalbą. Šiandien ar rytoj galima laukti teismo nuosprendžio.

ATTITSAU KLAI DĄ Elizabeth, N. J.—Paskutinėj mano korespondencijoj "Mūsų Apylinkėj Reakcija Siaučia" įsikiškerbė mažai klaidelė, kurią šiūomi noriu atitaistyti.

Trečiame paragrafe sakoma: "O draugas Pranas Višinskis apsiėmė parinkti "Liaudies Balsu" daugiau finansinės paramos..." Viotėje Pranas Višinskis turėjo būti Pranas Vilčinskis.

Atsiprašau draugo Vilčinskio, jei tuomi padariau kiek nesmagu.

TOKYO. — Generolo MacArthuro štabas praneša, kad Japonija šiuo laiku turi 78.220.000 gyventojų. Per du metus gyventojų padangėjė penkiais milijonais. Didžiama jų reparahtinat.

Fabrikanto žmona: "Šį sykį atnešk tik didelį steiką, porciją keptų bulvių, žalių žirnių, daržovių salada ir dielą obuolinių pajų—be ledų. Ir aš taipau maistą kaip rekomendavo Trumanas."

LONDONO KONFERENCIJA IR KO IŠ JOS GALIMA SUSILAUKI

Sio mėnesio 25 prasidėsianti Londone keturių didžiųjų jėgų užsienio reikalų ministrų konferencija neabejotinai turės lemiamos reikšmės į ateities įvykius. Nestebėtina, kad į tą konferenciją yra atkreiptos viso pasaulio akys.

Ką ji atneš? Ar koks nors kompromisas bus pasiektas Vokietijos klausimu, arba vietoje to praraja tarp Tarybų Sąjungos ir Vakarų taps dar didesnė?

Centralinis klausimas Londone, kaip yra žinoma, bus Vokietijos taikos pasirašymas. Klausimas yra, ar nugalėtojai pajęs laimėti ir taiką, arba, kad pasaulis matys galutinai suskaldytas dvi Vokietijas, jei Amerika ir Britanija pasirašys separatinę taiką.

Separatinė Taika Separatinė atskira taika su Vokietija nėra naujas dalykas. Karo metu, kai nacizmas dar nebuvo sumuštas, per diplomatinius ratelius Stockholmė, Lisbone, Ankaroje ir kitose neutralėse sostinėse Vokietijos diplomatai pakartotinai siūlė Vakarams tokią taiką pasirašyti.

Nacių planai neišdegė. Nacizmas buvo sumuštas. Bet jeigu dabar Vakarai pasirašys atskirą taiką su Vokietija, kas reiškia su vakarinėmis zonomis, nacių svajotos atskiros taikos siekis bus įvykdytas, nors pavėluotai ir skirtingomis sąlygomis.

Atskira taika reiškia, kalbant atvirais išsireiškimais, kad taika yra pralaimėta, kad karo metu egzistavusi anti-nacinė koalicija yra galutinai sudaužyta.

Tokios atskiros taikos dabar labiausiai nori Hooveriai, Dullesai, Byrnesai ir ju

draugai. Jų pėdomis seka Churchillas Britanijoje ir generolas De Gaulle Prancūzijoje.

Nutarimas Padarytas? Visi taikos šalininkai karštai pageidauja, kad Londone nebūtų prieita prie katastrofinio konferencijos sugriuvimo. Bet iš kitos pusės žinios nėra labai viltingos. Vis didėja įtarimas, kad Vakarai, ypačingai Washingtonas, jau yra nusitarę, kad Vokietija turi būti suskaldyta, kad atskira taika turi būti pasirašyta. Tas įtarimas remiamas ant visos eilės faktų, kurie, kaip nemalonūs būtų, negali būti pražinėti. Tie faktai byloja, kad Amerikos delegacija vyksta išanksto pasirošusi neprieišti susitarimo.

New Yorko "Times" korespondentas Berlyne Delbert Clark praneša, jog Vokietijos dešiniųjų socialdemokratų vadas Kurt Schumacheris, kuris dabar lankosi Amerikoje, buvo užtikrintas Washingtonė, kad atskira taika su vakarinėmis zonomis bus pasirašyta.

Du Amerikos užsienio politikos žinovai tvirtina, kad jeigu konferencija nepasieks, kita konferencija, be Sovietų Sąjungos, turės būti šaukta, ir ta konferencija "pasirašys praktišką gerą sutartį su tomis Vokietijos dalimis, kurios yra jo jus jurisdikcija." Tai yra, kitais žodžiais pasakytą, separatinė taika.

Kam separatinė taika išeity į naudą? Didelė dalis ekspertų jau nurodė, kad konferencijos sugriuvimas ir atskira taika su Vokietija gali labiau pakenkti Vakarams, negu Tarybų Sąjungai. Reakciniai politikai nori sugriuvimo, kad dar labiau pastrinti santykius su TSRS, bet faktiniai galu-

Washingtonas jau yra nusitaręs iš Londono konferencijos padaryti zero. Jie taipgi nurodo, kad planai jau padaryti tam, kas bus daroma po to, kaip konferencija iširs.

Jie teigia, kad konferencija gali pasiekti, jeigu Tarybų Sąjunga (ir daliniai Prancūzija) darys pamatinius nusileidimus. Bet kaip jie nurodo, Washingtonas yra pasiryžęs reikalauti didžiū nusileidimų, bet pats yra nusistatęs nenusileisti bent ant vieno žingsnio. Aišku, kad kuomet einama tartis su tokiu nusistatymu, gerų pasekmių negalima laukti.

Reparacijų Klausimas

Reparacijų klausimas Londono konferencijoje vienas centrinių. Taipgi svarbi problema bus reikalavimas, kurį stato prancūzai: kad Vokietijos potencialė karinė galimybė būtų kuo labiau apbrėžta. Abiem tais klausimais jankiai ir britai, ypačingai jankiai, yra pasirengę Vokietijai atleisti, dovanoti.

New Yorko "PM" bendradarbis I. F. Stone tuo klausimu sako:

"Tegul geros valios amerikiečiai, kurie yra pasirengę taip greit pamiršti ir dovanoti, tegul jie turi omenyje, kad prancūzų reikalavimai nėra galiosūs vaizduotės vaisius. Vokiečiai buvo įsiveržę Prancūzijos tris kartus trijų kartų laikotarpje."

"Tegul jie turi omenyje, kad Sovietų reikalavimai dėl reparacijų, jei ekonominiai ir diskusioniniai, yra pateisinami kaip teisingi principai. Ir kodėl, pagaliau, vokiečiai neturėtų mokėti už haisius nuostolius padarytus kituose kraštuose? Ar mes tuomi tik neįdrasinaime vokiečius pamiršdami jų pračties nusikaltimų? Ar mes patys taip greit aleistume, jeigu mūsų Pittsburghas būtų taip sunaikintas, kaip Sovietų Stalingradas."

Vandenbergas Pasisako Nesenai kalbėdamas Ann Arbore Michigano senatorius Vandenbergas, tas republikonų šulas, išreiškė mintį, kad jis iš Londono konferencijos neauga tikisi, nors jis dėl viso ko pridėjo, kad "norėtų matyti pasiekimą."

Vandenbergas sakė, kad jeigu konferencija nepasieks, kita konferencija, be Sovietų Sąjungos, turės būti šaukta, ir ta konferencija "pasirašys praktišką gerą sutartį su tomis Vokietijos dalimis, kurios yra jo jus jurisdikcija." Tai yra, kitais žodžiais pasakytą, separatinė taika.

Kam separatinė taika išeity į naudą? Didelė dalis ekspertų jau nurodė, kad konferencijos sugriuvimas ir atskira taika su Vokietija gali labiau pakenkti Vakarams, negu Tarybų Sąjungai. Reakciniai politikai nori sugriuvimo, kad dar labiau pastrinti santykius su TSRS, bet faktiniai galu-

tnas rezultatas jiems patiems gali būti pavojingesnis.

M. Werneris Nuomonė Žinomas tarptautinių santykių ekspertas Max Werneris ("PM") štai ką sako šiuo reikalu:

"Atskiros taikos šalininkai nenumato savo žingsnio galimybių. Tas reikš, kad Vokietija bus suskaldyta, ir kad Tarybų Sąjunga organizuos centralinę Vokietiją, kuri bus tvirtai jos įtakoje."

"Vakarinė Vokietija negali gauti medžiagų iš Vakarų Europos, kur jų trūksta, ji negali gauti maisto. Bet centralinė ir rytinė Vokietija gali gerai išsilaikyti ir įsijungti į Rytų Europos ekonomiją. Be rytinės Vokietijos dalies vakarinė negali joki būdu gyventi."

Werneris ir nurodo, kad reakininkai, kurie pageidauja karinio konflikto, nepagalvoja, kad Vokietijos galutinas suskaldymas netvirtina Vakarų jėgų. Jeigu okupacinės jėgos lieka iš Vokietijos neištrauktos, tas reiškia, sako jis, kad "Turtingoje Tarybų Armija stovi tik 75 mylios nuo Amerikos zonos sostinės Frankfurto, tik 85 mylios nuo Reino ir tik 150 mylių nuo Prancūzijos sienos."

Werneris taipgi nurodo, kad jeigu Amerikai pasirašytų atskirą taiką su vakarine Vokietija, ji susidurtų konflikte su Prancūzija, Belgija ir Olandija. Atskiros sritys Vakarų Vokietijoje turėtų būti greit ekonominiai atstatytos, kad jos galėtų gyvuoti be rytinių sričių. Tas reikštų, kad Amerikos duodama parama Europai dar labiau negu numato Marshallo planas eiti beveik išimtinai Vokietijai, kaip to pageidauja Vandenbergas. Jis jau yra pasakęs, kad "Vokietijos atstatymas yra Europos atstatymo nugaraulis." Bet Prancūzija, Olandija, Belgija su tuomi joki būdu nesutiks. Sentimentas, kuris dabar Vakarų Europoje auga prieš Marshallo planą, dar labiau sustiprėtų.

Palestinoj Vis tas Pats

JERUZALE, Lapkr. 12.—Kai grupė britų policinajų vašinios puošniam traktierij, staigiai atidaryta ugnis. Vienas policinamas krito ant vietos, trys sužeisti. Penktas išliko cietybėje.

"VILNIES" REIKALAI

Jau keletas draugų atsuntė iš kolonijū aukų, kad sustiprinus "Vilnij". Tie draugai tankiai paremia "Vilnij" be jokio raginimo, be prašymo. Jie supranta, kad "Vilnij" reikia remti finansinai, nes jai sunku verstis.

Draugas Andrejaitis iš Royalton, Ill., atsuntė sekamą laiškuotį:

"Siunčiu už prenumeratą už metus ir auka penkis dolerius, ir velinu visiems viso gero, kad būtumėt sveiki. Aš esu sveikas sulaukęs 84 metus. Ranka drėba, negalū rašyti, tai užteks tuo kartu." Andrejaitis.

Iš Milwaukee, Wis., Ch. Yutis atsuntė už dvi prenumeratas pinigus ir auką nuo A. Suprugūno. Suprugūnas jau sulaukęs 64 metų amžiaus ir senai nedirba. Tačiau jis atsinaujindamas "Vilnies" prenumeratą pridėjo dolerį.

Chicagietis drg. Zaveckas, nuosirdus rėmėjas "Vilnies" ir abelnai darbininkų judėjimo, atsuntė \$25 ir dalina sekamai: už prenumeratą \$9, "Vilniai" auka \$10, du doleriū užsimoka į Radio Klubą ir \$4 aukauja.

Šie laiškučiai duoda labai gerą pavyzdį kaip draugai įvertina "Vilnij". Administracija.

Sušvelnino Cenzūrą VIENNA, Austrija.—Amerikos zonoje panaikinta trijų rūšių cenzūra. Panaikinta cenzūra ant pasikalbėjimų per telefoną. Panaikinta cenzūra telegrafuojant užsienin. Panaikinta cenzūra ant laišku, siunčiamų užsienin.

VITA-MOR
High Potency
2 Complex Capsules

Veikta tiesiog magiškai ant nervinų ir besistandicinių pavargusių — šadintė prizidina ir suteikia daugiau energijos.

Bot. 1.00
Bot. 2.00
\$3.25 \$6.00

Dabar Eina Išpardavimas
UNION DRUG CO.
35th and Halsted

The Perfect Gift

JEWELRY

DAILIAUSI ŽIEDELIAI
"LAPEL" LAIKRODELIAI
"WRIST" LAIKRODELIAI

Talp pat turime didelį pasirinkimą
Fruisio Gražiau

VISOKIOSIOS DOVANOS
Labai Prieinama Kaina
Duodame ir ant išmokėjimo

KUBA JEWELERS

4052 WEST 26th STREET
Telefonas LAWdale 7275

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvirtiausia Lietuvių Palapės ir Aprandros Organizacija

- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Palapės į sąvaltę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltui.
- Mėnesinė mokėtis pigiausia.
- Prilma naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo šeimą įrašyk. Išpldyk žemias tarpindis blankute ir pasiuk sekamą adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informaciją, kaip patapti LDS nariu.

Mano vardas _____
Antrašas _____

Atsilankius Pas Draugus Vilniečius

Pas Povilą ir Josephine Maselius šeštadienio vakare, lapkričio 1 d., buvo suprašyta artimų giminių, draugų ir pažįstamų.

Susirinko į tą pažmonį daug svečių. Tai buvo Maselių 25 metų jubiliejinis paminėjimas vedybinio gyvenimo.

Paprašius svečius prie stalo pasistiprinimui, visiems jau būnant vietose, drg. M. Balčiūnas, iš Detroito, pasakė atatinamą kalbą šiai sveigai.

Po skanių užkandžių, vaišių ir linkmsaus pašnekėsio, Povilas Maselis tarė stipriais žodžiais visiems svečiams gilų širdingą acių už nepasididžiavimą ir susirinkimą.

Draugė Josephina Maselienė, taip pat tvirtai aciuodama svaciams pareiškė, kad šita sveiga yra dubeltavas bankietas.

Apart paminėjimo 25 me-

ty šeiminio gyvenimo kartu ir dukrelės Irene suziedbtuvės dėl šeiminio gyvenimo (vedybu).

Dukrelė išauklėta laisvai ir gražiai nuaugusi, draugiška. Apgalestauju, kad jos vaikinio pavarde pamiršau.

Vėliaus J. Post tarė keletą žodžių kaslink Ateivių Teisių Gynimo organizacijos darbo, ir apie reikalingumą tą įstaigą remt visais galimais būdais. Svečiai į tą pareiškimą labai nuosirdžiai atsiliepė ir suaukojo \$16.00. Auکوjo sekanti:

- Jubilijantai P. ir J. Maseliai \$5.00
 - J. ir K. Post \$2.00
 - N. Aliukas \$2.00
 - J. Pavilonis \$1.00
 - P. ir V. Deveikiai \$1.00
 - A. Vaičikonis \$1.00
 - A. Pastojalka \$1.00
 - Ch. Wungluck \$1.00
 - V. Vaičikonienė \$1.00
 - M. L. Balčiūnas \$1.00
- Visiems aukavusiems tariam širdingą acių varde Ateivių Teisių Gynimo kom. Toliau tęsės vaišės, drau-

giški pašnekėjai. Nuotaika buvo labai maloni. Norinti šokt, šoko net iškaitę; kiti dainavo, linksmio svečius. Ypač detroitietis Balčiūnas daug gyvumo įdėjo su dainėmis ir "Volga" buvo sudainuota.

Svečiai skirstėsi sekmdienio ryte, lapkr. 2 d., geriausiam ūpe, visi linkėdami darugams Maseliams, Povilui ir Josephinai ir jų dukrelėi ir jos vaikinui geriausio pasisekimo jų gyvenime, ilgų ir daug metų gyventi laimingai.

Vienas iš Raguvių.

CICERO ŽINIOS

Ciceriečiai statė scenoje veikalą "Marti". Tai buvo gan didelis darbas, tą atlikti pavyko gerai ir svečių atsilankė daug. Apie tą vakarą ir lošėjus jau buvo daug rašyta, tai man nieko neliko pridėti. Tiek nuo savęs turiu pasakyti, kad lošėjam priklauso daug kredito už jų pašventimą tiek daug laiko ir energijos įdėjimą.

"Vilnius" Vajus ir Parama "Vilniai"

Jau gerokai mūsų vajininkės Dočkienė-Stanevičienė pažengė. Tačiau visų mūsų pareiga padėti joms. Ciceriečiai, mes turime sekmingai užbaigti vajų. O taipgi turime sukelti paramos mūsų dienraščiui "Vilniai". Mano nuomonė, LDS ir ELD turėtume bendrai surengti "Vilnius" naudai vakarą.

Kaip jau pastebėjau "Vilnius" administracijos atsiskaitime sukėlimui \$15,000 atsargos fondo, ten nurodo brangumo popierios ir kitų reikmenų, taipgi reikalingumą pagerinimo mašinų, o tai jau mums visiems aišku kaip susidubaltavoja gyvenimo reikmenis.

Todėl neabėjuju, kad sąmoningai "Vilnius" skaitytojais ir visi darbo žmonės atsilieps stambiai su parama laudies dienraščiui. Rašantis tuos žodžius paskyrė \$100 "Vilnius" paramai. Apmastykime sekamai: kad vesti kasdieninę kovą su reakcija, su fašizmo likučiais, tai mūsų didžiausias frankis "Vilnis". Sėdiena dar visi dirbame. Dar daug mūsų turi savo stubas ir nekurię dar perkasi automobilius. Na, ir kaip kada pasitaiko nelaimė, kartais kainuoja daugiau kaip šimtinė.

Todėl apsvarstę gerai bile pažangus žmogus lengvai gali paaukoti stambiai tokiam dienraščiui, kuris kasdien stovi ant sargybos žmonių reikalų. Neatidėliokime to praklaus darbu.

C. Ž.

Kalbės O. John Rogge
Sekantį pirmadienį Chicago Advokatų Gildijai kalbės O. John Rogge, buvęs Generalio Prokuroro asistentas. Susirinkimas įvyks 19 So. La Salle str.

O. J. Rogge yra žymus antifašistas. Neseniai jis išskėlė aikštėn Teisingumo Departamento užmačias pavesti ablavas ant komunistų ir bendrai radikalus, kad dar labiau išplėstų antikomunistinę isteriką.

Ragina Paleisti Nuomų Patarimų Tarybą

Trečiadienio vakare Northsides Nuomininkų Taryba ir Chicagos Industrijų Unijų Taryba (CIO) sušaukė savo narių susirinkimą, kuriame dalyvavo apie 150.

Apkalbėjus naujus pasiūlymus kelti rendas 15 nuosimčiais, susirinkimas nutarė raginti gubernatorių Green paleisti dabartinę Nuomininkų Patarimų Tarybą (Rent Advisory Board) ir sudaryti tarybą iš kitų asmenų pamatuojuant tuom, kad dabartinę tarybą randašė veik išimtinai rylestelininkai, kuriems rūpi rendas iškelti kuauksciausiai. Atsikreipime į gubernatorių reikalaujama skirti asmenis, kuriems rūpėtų biednų nuomininkų reikalai.

LAIŠKAI IS LIETUVOS

J. Mažeikai, Chicago, Ill. Brangus Dėde:

Man labai malonu rašyti Jums šį laišką, kadangi jau žinau apie Jus.

Jūsų laišką gavau rugsėjo 28 d. Prieš tai rašiau laišką ir antrą, nes abėjuojau ar pirmas nueis. Labai džiaugiamės gavę Jūsų laišką.

Tėvelis serga sunkiai jau nuo 1935 m. Jo liga sunkėja palaipsniui vis smarkiau. Dabar yra apėmusi visą kūną. Negali pats nei pavalgyti, nei pats atsijęsti, ir tt.

Esame: aš, dvj sesutės, sergantis tėvelis ir mamytė. Vickienė Antanina mirė vokiečių okupacijos laikais. Vickienė Julė irgi beveik tuo pačiu metu.

Mūsų apylinkėje dabar svarbiausias darbas, valstybei grūdų pristatymas. Taip pat vyksta kūrybos darbas ir kitose srityse, miestų atstatymas, ūkio kėlimas ir tt. Dabar po karo savaine aišku, kad reikia susispausti. Trūksta šio, tai to, bet gi pagaliau visko atsiras laikui bėgant.

Labai acių, kad žadate padėti, bet dėl to nesivaržykite, nes reikia mokėti aukštinti muitai už atsunciamus siuntinius. Pinigų taip pat nesiųskite, nes jų labai žemas kėrsas.

Labai acių, kad užrašėte "Vilnij", lauksiu jos atei-

nant. Taigi ši kartą tiek parašau ir laukiu Jūsų laiškų su dideliu džiaugsmu.

Tiesa, nuo karo nukentėjome nedaug, nes būdami nuosaliai nuo strateginių vietų, buvome aplenkti. Mūšiai praūžė kitomis vietomis.

Siūniu širdingiausius linkėjimus dėdei, dėdėnei ir visiems. Lauksiu Jūsų laiškų nekantriai.

Benjamins Mažeika, Spalio 10 d., Uoginių km., Vabalninko vals., LTSR.

M. Daučiūnui Rašo Iš Vilniaus
"Vilnius" skaitytojas M. Daučiūnas gavo laišką nuo savo brolio Andriaus, kuris su savo šeima gyvena Vilniuje.

Laiškė, tarp kitko, rašoma: "Labiausia dėkojame Tau, Broliuži, už Tavo padarytą mums rūpestį. Ramu mums dabar, nes žinome, kad Jūs visi esate sveiki.

Man liepos mėnesį sukako 50 metų, o mano žmonai irgi apie tiek pat. Aš dirbu gelžkeliuose, žmona darbuojasi apie namus, o Genutė žiemą lankė pradžios mokyklą ir pabaigė pirmąjį skyrytį.

Prašome pasveikinti nuo mūsų brolij Tadą ir jo šeimą, taip pat ir kitus gimines ir pažįstamus.

Jūsų brolis Andrius su šeima.

Monarch Liquor
LIETUVISKAS ZYDUKAS
3529
S. Halsted St.
Phone YARDS 6054

JAMES TAVERN
JAMES JANULEVICIA
5107 1/2 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
GERAS VYNAS, DEGTINE KINGSBURY ALUS

Stanley Olszewski 38 m. keltuvo vairuotojas trečiadienio vakare tapo smarkiai sužeistas traukinio ties 83 st. ir Commercial ave. Nuvežus nelaimingą į South Chicago Hospital, nupiauta dešinioji koja.

LONDONAS, Lapkr. 13. — Premieras Atlee pranešė, kad anglies produkcija, perėit sa vaite, pakilo iki 4,250,000 tonų

Tai nemenkas suolis nukštyt. Jei tos produkcijos tempas bus išlaikytas iki metų pabaigos, tai šių metų produkcija duos netoli 200 milijonų tonų.

URBA Gėlininkas
4180 Archer Avenue
Phone: Lafayette 5800 or 5870
Gėlės Mylimiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams ir Papuoštams.

FELIX GELBUTAS TAVERNS
5627 W. Madison Street
ir
1335 W. Madison Street
DVI SMAGIAUSIOS UŽEIGOS
Linksmi Laiką Praleisti
FELIX GELBUTAS, Sav.

Siūciame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS GELES
KVIETKININKAS
VESTUVĖMS, BANKIETAMS, PAGRABAMS
3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į
Anthony B. Petkus
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Dvi Moderniškos Kopyčios Visų Patogumai
6812 S. Western Ave. Chicago
1410 S. 50th Avenue Cicero
Telefonas GROvehill 0142 Telefonas Town Hall 2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir preinamas Jūsų finansiniam stoviu

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Nariai Chicagos Laidotuvių Direkcijos Asociacijos
Turime Kopyčias .. Ambulanso Patarnavimas
Visose Miesto Dalyse .. Dieną ir Naktį

LACHAWICH IR SUNUS
Phones: VIR. 6672-3
2314 WEST 23rd PLACE PHONES: VIR. 6672-3

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. TEL.: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telefonas YARDS 1419

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE TEL. YARDS 4905

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. TEL. PULman 9661

PETER P. GURSKIS
Mūsų Kopyčias Air-Conditioned
659 WEST 18th STREET TEL. SEEley 5711
Vienas ir pusė bloko į rytus nuo Halsted. Pietų gatvės pusėj.

SVETAINĖ DĖL VISOKIŲ PRAMOGŲ
PRUDENTIAL HALLS
758 W. NORTH AVENUE
1607 N. HALSTED STREET
Geriausia Transportacija Mieste
TIK KĄ ATNAUJINTOS SALES
DABAR IŠSIRENDAVOJA
ŠOKIAM — SUŠIRINKIMAM — VESTUVĖM
ČIKAG: 1305 N. Halsted St., Moh 0822
Prašome jas pamatyti

Jūs ir jūsų draugai esate širdingai kviečiami dalyvauti
Grand Opening
Betty ir John's Struska
Tavern ir Lunchroom
3701 S. Emerald Ave. Tel. Virginia 9751
Penkt., Šešt. ir Sekm., Lapkričio 14-15-16
Muzika—Šokiai—Ukandžiai—Geras laikas visiems.
Ukviečia Betty (buvusi Mrs. Shurnas bartender) Struska.

Siuomi Ukviečiame Prieštlius, Pažįstamus ir Draugus į
DIDŽIULI ATIDARYMĄ
GRAZIOS UŽEIGOS
JOLLY JO-ANN MOON LIGHT INN
8300 Keen Ave., Willow Springs, Ill.
kurios savininkais yra
JUOZAS ir ANNA GELATKA
Tel.: Willow Springs 1017
Šis atidarymas bus PENKTADIENI, 14s, ŠESTADIENI, 15-ą ir SEKMADIENI, 16-ą d. Lapkričio.
Tose dieneose bus puiki muzika ir ukandžiai, taipgi daug kitų naujųrybių.— Po atidarymo muzika ir šokiai bus kiekvieną šeštadienį. Juozas ir Anna Gelatka yra žinomi šios apylinkės žmonės, kaip draugiški ir mandagūs kaimynai.

KALAKUTŲ VAKARIENE
Rengia Brighton Parko LDS 76-ta kp., LLD 104-ta kp. ir Marquette Parko Gedrio Klubas
Šeštadienį, Lapkričio (Nov.) 15-tą Dieną
Hollywood Svet.
2417 W. 43rd St.
Dury's atsidarys 7:30 val. vak. —Vakarienė 9:30 val. vak. Šokiams gros Pavio orkestras. Įžanga \$1.50
Visus kviečiame dalyvauti. Nevalgykite namie pietų nei vakarienės, čia turėsite puikiausią vakarienę.
Kviečia Komitetas.

Siūciame Gėles Telegramomis į Visas Pasaulio Dalis
Beverly Hills Floral Co.
6901 Wentworth Ave., 155 W. 69th Street
Saukit per telefoną: STEWart 2454 arba HUDson 2224
Aidona ir Antanas Gužauskai atidarė kvietikauzė. Užlaiko visokių kvietiku. Jums nereikia vėluoti, tik pasidaukite telefonu, o mes jums pristatysime kvietikas, kokių tik reikia.
A. ir A. Gužauskas, Sav.

VEGEL'S TAVERN
ALUS—VYNAI LIKIERIAI
Cia Tikri Draugai Susirenka
A. Vegel, Sav.
Tel. Calumet 5982
3203 So. Halsted St. Chicago, Ill.

BRIGHTON PARK

Šeštadienį lapkričio 15 d. įvyks puiki vakarienė. Rengia LDS 76 kp. ir LLD 104 kuopa, Hollywood Svetainė, 2417 W. 43rd st. Svetainė atdara 7 val., o vakarienė bus duodama 9:30 val. vakare. Gaspadinės ruošia duoti kafeiną vakarienei. O kada tai? Brighton Park organizacijos rengia tai visada duoda puikias vakarienes. Tai ir ši kartą bus skaniai priręnta.

Be to, LDS 76 kuopa jau nusitarė, kad nuo minėtos vakarienės visą pelną skirti dėl "Vilnies" sustiprinimo.

Sokiams grieš Peivio orkestra. Įžanga \$1.50. Tad ši šeštadienį nevalgykite nei pietų, nei vakarienės, bet būkite Hollywood svet., 2417 W. 43rd str. Čia gausite užtenkamai valgio.

Vienas iš Rengėjų.

LDS Jaunimo

Konferencija Rytoj

LDS Mid-West Youth Komitetas šaukia konferenciją, rytoj (lapkr. 16), 10 v. Midland Hotel, 172 W. Adams st. Šios konferencijos tikslas yra geriau įsibūti veikimas tarp LDS jaunimo.

Visos kuopos ragintos susiti atstovus. Pavieniai LDS nariai, ypač čiagimiai kviečiami dalyvauti, kad priėjus prie planų didesniais veikimais.

Svečiai irgi kviečiami. LDS nariai gali dalyvauti su patariamu balsu jei ir neatstovaus oficialiai savo kuopos.

R.

West Side Moterų

Mitingas

Pirmadienį, lapkričio 17 d., Midwest Athletic Club, 6 North Hamlin st., West Sides moterų susirinkimas apkalbėti kokius žygius teksi imti, kad sukontroliavus kainų kilimą. Žodžiu, tai bus mitingas, kuriame moterys tarsis kaip geriausiai kovoti prieš pelnagrobius.

Mitingas yra ruošiamas Amerikos Moterų Kongreso Chicago skyriaus. Apart kitų kalbėtojų dalyvaus AMK

O KAS GI ČIONAI?

Tai LKM Choras kostiumuose vaidant operą "Isdereta Nuotaka". Ištrauka iš tos operos bus dainuojama- vaidinama choro koncerte lapkričio 23, Sokoly selėj, 2343 S. Kedzie ave.

Būs duota ištraukos ir keilių kitų operų. Šis koncertas bus vienas pačių geriausių muzikos pokilijų.

Choras laiko po tris ir ke-

turias pamokas savaitėje, kad geriau pasiruošti. CHORISTŲ DEMESIUI LKM Choro sekančios pamokos įvyks sekmadienį, lapkričio 16, Lietuvių Auditorijoje, 1 valandą po pietų. Kurie padėsite suvaidinti dramą "Klampynė" būkite "Vilnies" salėj 11 val. repeti- cijose.

K.a.

RAGINA PROTESTUOTI PRIEŠ PASIKESINIMĄ ANT CIVILIŲ TEISIŲ

Illinois Valstijos Komunistų Partijos Vykdomasis Komitetas išleido pareiškimą, kuriame ragina visus progresyviuos žmones veikti prieš Generalio Prokuroro Washingtono pasijomimą ant komunistų ir daugelio šiaip progresyvių žmonių.

Tas pasijomimas iškeltas aikštėn O. John Rogge, Los Angeles, Calif. Tatai įdėjo New York Times. Justicijos Departmentas ir gen. prok. Clark, kaip sako Rogge, planavo atakas ant daugelio komunistų, bet grandžiūne atsisakius priimti kaltinimus, Clark tuomet pakėitė planą. Atakos būsį daroms techniniai kaltinimai, kaip iki šiol keliems padaryta.

Tos "ablavos" planuota daryti vidurnaktį, kai tik susizinkis specialė Kongreso sesija, bet dabar planai kitip būsį vedami.

Chicago skyriaus pirmi- ninkė Rheua Pearce, neseniai grįžusi iš užsienio ir papasakos ką ji matė Lenkijoje, Cekoslovakijoje ir kito- se Europos šalyse.

Lietuvės šeiminkės, skaudžiai paliestos aukštų kainų, turėtų dalyvauti tame svarbiame mitinge. Prasi- dės 8 v. vakare.

M. C.

Marquette Parko

Moterims

Marquette Parko Lietuvių Moterų Klubui narės įsitėmė, kad sekant ant- radieni, lapkričio 18 d. pri- puola mūsų klubo regulia- ris susirinkimas. Visos ren- gietės dalyvauti. Turime ke- lėtą svarbių reikalų aptarti.

Nepamirškite, kad dabar- tinu laikui eina naujų narių vajas. Pakalbinkite savo drauge ir bandykite įrašyti į klubą. Juo didesnis bus mūsų klubas, tuo daugiau galėsime atlikti gerų darbų visuomenei.

Koresp.

ROSELANDO ŽINIOS

Būkite Choro Pamokose Aido Choro neparastos pamokos atsisbus sekmadienį, lapkričio 16 d., 10 val. ryte, Lietuvių Kultūros sve- tainėje, kad tinkamiaus pri- sirengti dėl Clevelando ir Brooklyno. Choristai būkite visi.

Į chorą įstojo dar trys jaunuoliai.

Išleistiuvės Lapkričio 26 d., 8 val. va- kare, Lietuvių Kultūros sve- tainėj Roselando Aido Cho- ras ir Cieoros Moterų Cho- ras duos gražų koncertą vi- sai veltui. Tai bus abiejų chorų išleistiuvės į didžiają kelionę. Po koncerto ir šur- bum-burum, abu chorai sės į autobus ir patrauks į Cleve- landą ir Brooklyną.

Dan Yla.

Tinkamai Įkainuoja

Savo Dienraštį

Žinodama, kad "Vilnis" paskelbė aukų rinkliavą, kad sukūlus \$15,000 susit- pūnimu dienraštį, viena skaity- toja susitikus mane an- diena, išsiėmė iš ridikulių \$25.00 ir paduodama parei- škė:

"Nežinau kaip reiktų gy- vent be "Vilnies". Priduku mano auką ir linkeijus, kad skaitytojai visi ku- greičiausiai atliktų savo pa- reišgą, kad sukūlus "Vilniai" taip labai reikalinga fondą."

Paėmiau auką ir paklaus- iau draugės vardo, bet pa- pasiskūsi savo vardą liep- neskelbti, tad pildau prašy- mą. Bet reikiu tiek pasakytį, kad tokiu nuširdžiu rėmėjū "Vilnis" turi labai daug ir fondas bus greitai sukul- tas.

A. J.

Padėka Visiems

Pirmadienį, lapkričio 10 d. liko palaidotas Jonas Rubis, Lietuvių Tautiškosė Kap- niene. Velionis sirgo ilgokai ir ligoninė išbuvo virš mė- nesės laiko.

Kadangi Jonas čia neturė- jo savo artimų giminių, tad juomi rūpinosi jo artimi draugai ir pažystami, kaip ligoninėj būnant taip ir jo laidotuvis.

Nors buvo dėtos visos pas- tangos, kad Jonas pagytų, kad atgautų savo sveikatą, tačiau nebuvo jam galima nugalėti vėžio ligos. Ji jau turėjo įleidus šaknis į jo vi- durius.

Reiškiame širdingą padė- ką kraujo aukautojams ir visiems, kurie atlankėte li- gonį suteikdami jam užuo- jautą ir simpatiją. Kartu reiškiame padėką visiems dalyvavusiems laidotuvisė, gėlių aukautojams, kalbė- tojams, dainininkėms A. Dočkienėi ir C. Stanevičienėi, karsto nešėjams ir vi- siems, kurie palydėjote į kapus, kartu ir laidotuvių direktoriui J. P. Ridikui už suteiktą gražų patarnavi- mą.

J. P.

SVARBU ORGANIZACIJOMS IR PAVINIAMS Jei turite bilė koki spaudos dar- bą ir norite, kad būtų greitai atlikti kreipkitės į Darbininkų Spaustu- vė - greitai gausite darbą. 2116 South Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel. VICTORY 7326

Pasizymėkite

Sekmadienį Gruodžio 14-tą d.

pamatyti labai gražų Julijus Zemaitis para- šytą veikalą -

"KLAMPYNĖ"

Perslstatymui šio veika- lo yra parinkti vienii iš geriausių mūsų lo- šėjų. Pasizymėkite tą dieną iš anksto pamat- ymui "Klampynės".

Bus suvaidintas SOKOLŲ SVETAINĖJE

Rengia Lietuvių Kultūros ir -Meno (Radio) Klubas

Vietiniai Pranešimai

VILNIES BENDROVĖS DIREKTO- RIŲ SUSIRINKIMAS įvyks pir- madienį, lapkričio 17 d., 8 val. vaka- re. Vilniei svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai būkite susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų svarsty- tymui. P. Dauderis.

Firminkas A. Maziljauskas. (13-17)

BRIGHTON PARK

LLD 104-tos kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 17 d., 7:30 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai būkite susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų svarsty- tymui. P. Dauderis.

Pranešimai iš Kitur

DETROIT, MICH.

LLD 52-ros kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 16 d., 2 val. popiet. Draugijų svet. Susirink- mas bus svarbus tuom, kad reikės subūti priėjus prie 10-tos Apr- krities maršuto. Taisori reikės tar- tis apie sukurto delegato į Civil Rights Congress konferenciją, kuri atsisbus Chicagoj lapkr. 21-23 d. -Nekurie dar turite atsiminti knyga "Praskūstus Lietuvių" Kuopos Valdyba. (13c17)

DETROIT, MICH.

Moterų Pažangos Klubo susirink- mas įvyks seredj, 19 d. lapkričio, po num. 4097 Foster, 7:30 v. vakare. Draugės narės, malonėkite daly- vauti visos. Turėsime išrinkti dar- bininkes ir galutinai aptart visą- aiš vakariene, kuri įvyks 30 lapkr- čio. Raš. V. Smalstienė. (13c18)

CLEVELAND, OHIO

Lietuvių Moterų Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lap- kričio 20 d., 7:30 val. vak. Sackes- heim Hall, 1406 E. 55th St. Draugės, malonėkite susirinkime ir kartu dar duokite nemokėtos, tai nepamirškite atsiminti knygas ir pasimokėkite. Yra keletas svarbių dalykų aptartum. Valdyba. (13c19)

REAL ESTATE FOR SALE

Medinis namas apkalas plytukėms, cemento pamatai ir naujas baime- nats. Namas dviejų aukštų, trijų tūtu ir krautuvis. Rėndos duoda \$95.00 į mėnesį. Kreipkitės: Victory 7325. (14-15)

KENOSHA, WIS.

PARSIDUODA Valgomų Daiktų Krautuvis Ir Namas

4 kambariai gyvenimui. Apie 6 bloki aplink nėra kito bienu. Pardavimo priėjasis palūstis ant vietos. Kreipkitės: VILNIS, 3116 S. Halsted St. VICTORY 7325. (14c15)

SPORT CLUB

EDDIE RUBAS, Savininkas Televizija, moderniškos booths ypatingai maloni aplinka ir žvaidžiotės lubos. 2515 WEST 63RD STREET - Telefonas PROSPECT 6299

Aprūpinkit savo gimines Europoje

Moterims ir vaikams įvalraus dydžio šerėvės \$5.00 vertės tik už \$2.00

DIDELIS PASIRINKIMAS. Albert Janik Shoe Store 8952 Commercial Ave. SAGINAW 8955

HELP WANTED—MALE

PUNCH PRESS OPERATORS & ASSEMBLERS • Dieninis šitas • 44 val. į savaitę • augščiausia alga SUNDRAM DYE & TOOL CO 5914 S. Racine

REIKIA BERNIKŲ VIRŠ 17 METŲ nuo 3 ryto iki 4 popiet-ėit 7 val. nuo 4 popiet iki 12 naktj-93c į val. Nuo 12 nakti iki 8 ryto-98c į val. Nuo 8 ryto iki 12 nakti-100c į val. Nuo 12 nakti iki 8 ryto-98c į val. Nuo 8 ryto iki 12 nakti-100c į val. CHICAGO ROTOPRINT CO. 4601 Belmont Ave.

PASIKLAUSYKITE

Visų Mėgiamiausias BUDRIKO RADIO PROGRAMUS Sekmad. WCFL Stoties 9:30 val. vak. Ketvirtad. WHCF Stoties 7:00 val. vak.

BUDRIKO KRAUTUVEJE visuom- net rasite geriausias knybas - KAKANODUS, RADIOS ir JEW- ELMY, precliamaisiomis kainai- mis ir visomėt mandagų patarnavi- mą. Atsilankykite. VISI DEDUOKIMAI PATAL- PINTI VIENAME BALTIME NAME

Krautuvis atdara kiekvieną dieną. Vėnas metu atdara vakarais - Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais iki 9-tai valandai.

JOS. F. BUDRIK, Inc 3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel.-CALUMET 7237

Smarkus Juokdarys

Cielą doterį užmokėjau už šią kny- bėję; būčiau geriau praleidusi KEN'S KLUBE.

Kenstavičiai 718 W. 81st St. VICTORY 0840

ĮVAIRUS SKELBIMAI

FRASOMĖ PRANEŠTI Jei kas turite ar manote greitū lū- ku turėti futai rėndsi 3-ju ar daugiau kambarių, malonėkite pranešti į Vil- nių, 3116 S. Halsted St. Phone VICTORY 7325. (13c18)

Pažangus Veikalas Erlanger Theatre

"All My Sons", nauja dra- ma parašyta Arthur Miller, io prasidės lapkričio (Nov.) 17-tą d., Erlanger Theatre.

Si drama yra ketvirta iš veikalų, kurie statomi Thea- tre Guild - American Theatre Society. Veikalas statas New York, kuri laimė- jo visokių prizų, kaip vienas iš geriausių veikalų.

"All My Sons" yra vienas iš progresyvių veikalų, ir vertas matyti.

Tikiėtus galite užsisakyti dabar Erlanger Theatre, 127 N. Clark st.

Dienraštis "Vilnis" yra darbo žmonių švietėjas ir organizato- rius. Tad kiekvienas samonias darbininkas netik turi jį skaityti, bet ir kitus paraginti, kad skaitytų.

Medicinos Doktorai

TELEFONAS YARDS 3146 DR. V. A. SIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS PRITAIKO AKINIUS 744 W. 35th Street Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9 Pirmadienis tik 2 iki 4. Šventadienis 11-12.

OFISO TELEFONAS: YARDS 4787 NAMŲ TEL. - PROSPECT 1930

DR. STRIKOLIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare; Nedėl., Sered., Subat. vakarais tik pagal sutartį.

OFISO TEL.: VIRGINIA 0038 NAMŲ - BEVERLY 9244

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso valandos: 1-3 ir 6-8:30 P. M. Trečiadienis pagal sutartį.

PHONE YARDS 5021 REZIDENCIJOS - KENWOOD 6107

DR. BERTASH 756 West 35th Street (Kamp. 35th ir S. Halsted St.) Valand.-1 iki 3, ir 6:30 iki 8:30 P. M. Trečiad. ir Seštad. nuo 1 iki 3 popiet.

Rez. 4826 S. Kimbark

PHONE GROVENHILL 3111

DR. A. K. BUTKO LIETUVIS KOJU SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro.

Phone Yards 7775

DR. B. C. BRUZAS DENTISTAS 4003 Archer Avenue (Arti California Ave.) VALANDOS: nuo 9 ryto iki 8 vakaro Trečiadienis sustarus.

TELEFONAS YARDS 2246

DR. C. Z. VEZEL DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryte iki 8 vak. Trečiad. sustarus.

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas

Tel. YARDS 1689 Pritaiko Akinius - Krevivas Akis - Italiso

Ofisai ir Halstis Dbrtvės 3401 S. HALSTED STREET kampas 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Trečiadien. nuo 10 iki 12 val. diena

Sutiko Sulgyinti Algas

Jau virš metalo laiką kaip United Farm Equipment & Metal Workers (CIO) unijos darybų komitetas reika- lauja, kad nekuriame darbi- ninkam, gaunantiem ma- žiau algos, būtų algos pakel- tos, kad užbaigus didelę ne- lygybę Harvester darbininkų algose. Iš 40,000 Harvester darbininkų apie 5,000 nepatenkinti algomis. Dėl šios padėties jau net kelis kartus darbininkai įvykdė taip vadinamus "work stoppage".

Aną dieną Harvester kompanija pranešė, kad sutinka pildyti derybų komi- teto reikalavimus pakelti algas tiems, kurie perma- žiau algos gauna. Kompanijos atstovas sako, kad reikės iš- mokėti \$865,000 daugiau į metus su tuom algų pakėli- mu.

KATRIUTĖS GINTARAI 3-ju Veiksmų Operetė Suvaidins Lietuvių Ex-Mainierių Choras LAPKRIČIO-NOV. 16 D., 1947 Svetainė atdara 3:30 Pradžia 4:30 Val. Popiet Lietuvių Auditorijoje 3133 S. Halsted St. Peivio Orkestras Sokiams Įžanga su taksais 90c.